

CALIFORNIA WOMEN'S
CWLC LAW CENTER

OFISA O TULAFONO MO
FAFINE KALEFONIA

LAVEA'IINA MAI FA'AFITAU TAU I LE TULAFONO

FESOASOANI

'ESE'ESE MO FAFINE UA
MAUA I LE KANESA O LE SUSU

● lo'o galue le Ofisa o Tulafono mo Fafine Kalefonia (CWLC) mo auala 'ese'ese auā le fa'afaigofieina o olaga o fafine ma teine ina ia leai pe la'ititi fo'i fa'afitauli tau tupe, tau i galuega, ma le mālō. O lo'o fa'aautuina i le manatu o le CWLC mataupu nei e ono: Soifua Malōlōina o Fafine (Women's Health), Sauāina o Fafine (Violence Against Women), Saogalēmū o Fafine i itū tau Tupe (Women's Economic Security), Fa'ailogaloga Tagata ona o oe o se fafine (Sex Discrimination), Tagata Nu'u ma Po'o oe o se tane po'o se fafine (Race and Gender), ma le Fa'aaogaina lē tatau o Fafine (Exploitation of Women). E talitonu le CWLC i le a'oa'oina o fafine ma teine ina ia mafai ona latou finau mo latou lava.

O le autu o lenei tusi o le fa'ailoaina atu lea o tulafono o lo'o puipuia fafine ua maua i le kanesa o le susu i Kalefonia. E lē faigaluega le Ofisa o Tulafono mo Fafine Kalefonia mo oe ona ua e tau'a'aina po'o e faitauina lenei tusi. 'Aua ne'i lagolago, pe avea fo'i lenei tusi ma se faufautua ma'oti fa'aletulafono.

Ofisa o Tulafono mo Fafine Kalefonia
3460 Wilshire Boulevard, Suite 1102
Los Angeles, CA 90010
Telefoni: (213) 637-9900
Fax: (213) 637-9909
E-mail: cwlc@cwlc.org
Website: www.cwlc.org

© Āiā tatau 2003 ua fa'amauiina e le Ofisa mo Tulafono mo Fafine Kalefonia. O āiā uma ua fa'amauiina. O nei mataupu uma e lē mafai ona fa'aaogaina pe toe lolomiina se vaega po'o vaega, e aunoa ma se tusi fa'atagaina mai le Ofisa o Tulafono mo Fafine Kalefonia.

LAVEA'IINA MAI FA'AFITAU LI TAU I LE TULAFONO

FESOASOANI 'ESE'ESE MO FAFINE UA MAUA I LE KANESA O LE SUSU

Mataupu

	UPUTOMUA	1
	FA'AFETAI FA'APITOA	2
I.	ĀĪĀ I TOTONU O LE GALUEGA	4
	FA'AILOGALOGA TAGATA I TOTONU	4
	O LE GALUEGA	
	LIVI MA'I MA LIVI MO FITĀ I AIGA	21
	FAILAINA O FAITIOGA	28
II.	INISUA FALEMA'I	33
	MA'I UA MAUA AI OE AE LE'I FAIA LAU	34
	INISUA (PRE-EXISTING CONDITION) MA	
	MA'I E LĒ KAVAINA E LE INISUA (EXCLUSION)	
	COBRA	41
	ISI AUALA MO INISUA	44
	FA'AFITAU LI MA LE KAMUPANĪ INISUA	49
III.	POLOKALAMA A LE MĀLŌ	54
	AUALA FESOASOANI MO LE TAUSIA	54
	O LE SOIFUA MALŌLŌINA	
	AUALA MO FESOASOANI TAU TUPE	59
IV.	ĀĪĀ O LE TAGATA AITALAFU	64
	AUALA E FA'AAŌGAINA E KAMUPANĪ AO	64
	AITALAFU O LO'O FA'ASA I LE TULAFONO	
	ISI AUALA MO TAGATA AITALAFU	
V.	FESOASOANI FA'AOPŌPO	74

UPUTOMUA

LAVEA'I MAI FA'AFITAU LI TAU I LE TULAFONO:

FESOASOANI 'ESE'ESE TAU TULAFONO MO FAFINE UA MAUA I
LE KANESA O LE SUSU.

Ua to'atele ua a'afia i le kanesa o le susu i le itū tau i le tino fa'apea lagona. Ae peita'i o fesoasoani tau i le kanesa o le susu ua amata ona lē ato'atoa. E ui ina tigaina ma vaivai i latou ua maua i le kanesa o le susu mai togafitiga e tataua lava ona talanoaina fa'afitauli o le maliu ma le ola e tula'i mai. Tele o nei fa'ai'uga o le a tula'i mai ai fa'afitauli tau i le tulafono ma e tula'i mai ai fo'i isi fa'afitauli e a'afia ai le soifua malōlōina, mataupu tau tupe fa'apea fitā tau i le tagata lava ia.

I totonu o galuega, e tele fafine e' fa'amele, le si'iina o latou tulaga, pe si'itia fo'i i isi galuega ona ua maua latou i le kanesa o le susu. Tele fo'i fafine e umi le taimi o finau ma kamupani inisiua i le kavaina o latou togafitiga. O isi ua taumafai e su'eina togafitiga mai inisiua tuto'atasi po'o polokalame a le mālō. A o faia latou togafitiga, o le tele o nei fafine o le a fetaia'i ma le tele o pili a foma'i, pili mai kamupani inisiua ma isi kamupani aitalafu. Ma o le tele o nei fafine e lē lava fesoasoani e fo'ia ai nei fa'afitauli e tula'i mai ona o le kanesa o le susu.

O lenei Tusi mo Fesoasoani Fa'aletulafono ua faia ina ia iloa ai e le lautele fa'amatalaga tau i le tulafono ina ia mafai ai ona fesoasoani i nei fa'afitauli. Ua faia fo'i ina ia a'oa'oina ai fafine

ina ia iloa le tulafono, finau mo latou āiā tataua ma avea ma faufautua mo latou lava.

O le tausaga 1995 na amataina ai e le Ofisa o Tulafono mo Fafine le Polokalama mo Tulafono mo le Kanesa o le Susu. O se polokalama muamua lautele lea i le setete, e ʻōfōina atu aʻoaʻoga fua e lēai se totogi, ma tulaga 'ese'ese e fesoasoani ai i fafine ua maua i le kanesa o le susu. O lenei Polokalama e galulue fa'atasi ma fa'alapotopotoga 'ese'ese, fa'alapotopotoga mo fafine ua maua i le kanesa o le susu ma tagata faufautua, au faigaluega a le falema'i, ma au faigaluega i le itū tau i le tulafono ina ia mafai ona maua e fafine se taimi e toe fa'afo'isia ai le malosi. O le autu moni o le BCLP o le a'oa'oina ma le fautuaina o fafine e la'ititi tupe maua, fafine lanu, ma le lautele o lo'o mana'omia le fesoasoani i mataupu tau i le tulafono i totonu o lenei setete.

FA'AFETAI FA'APITOA

Ua mafai ona fa'atinoina le lomiga lua o lenei tusi o le, Lavea'i mai Fa'afitauli tau Tulafono: Fesoasoani 'Ese'ese mo Fafine ua maua i le Kanesa o le Susu, ona o galuega fītā, loto tautua ma le lima foa'i o le mamalu o le lautele fa'apea sosaiete 'ese'ese. E momoli atu le fa'afetai ia 'i laua na lu'ai tusia lenei tusi, le tama'i-ta'i ia Paula D. Pearlman ma le tama'ita'i ia Susan Berke Fogel, fa'apea le mamalu o le lautele na ʻōfōina atu lo latou taimi e fesoasoani ai. E momoli atu le fa'afetai a lenei sosaiete i le tama'i-ta'i loia a le Polokalama Fa'atulafono mo le Kanesa o le Susu a le CWLC o, Meera E. Deo ona o lona galue punoa'i ina ia aofia uma i totonu o le, Tusi mo Fesoasoani 'Ese'ese, suiga fou tau i le tula-

fono. Fa'afetai i le tama'ita'i faigaluega a le CWLC o Bethany Leal mo tu'utu'uga uma tau i le lomiga o lenei tusi, tama'ita'i o Amada Sher sa gafa ma le tu'uina o fa'amatalaga fou i totonu o le Lisi o Ālagā Fesoasoani ma tama'ita'i fa'ai'u i mea tau tulafono o Irene Farinas ma Tiffany Williamson mo lo laua fesoasoani i le itu tau i su'esu'ega au'ili'ili. E to'atele le mamalu na fesoasoani ma faufautua i le fa'asa'oina o le tusi mo Fesoasoani 'Ese'ese; matou te fia fa'afetai atu ia: Lynn Barancik, Vicky Barker, Magdalena Reyes-Bordeaux, Manjusha P. Kulkarni, David Lipschutz, Brian Montano, Catherine Porter, Barbra Ullman Schwerin and Michelle Uzeta mo lā latou taumafai ma le fa'aavanoaina o latou taimi. Ua maualuga fo'i le pule ia te oe Samoan National Nurses Association, ona o le fa'aliliuina o le tusi mo Fesoasoani 'Ese'ese i le gagana Samoa fa'apea talanoaga 'ese'ese sa outou taualoina mo le fa'amautuina o lenei mataupu i le gagana Samoa. Fa'afetai atu fo'i i le mamalu o Vaega Fauautua a le Polokalame Fa'atulafono mo le Kanesa o le Susu mo fautuaga ma manatu 'ese'ese. O se vaega o lenei lomiga lua na fa'atupeina e le Ofisa a le Setete mo Fesoasoani tau i le Soifua Malōlōina.

Ae maualuga lava lā matou fa'afetai i le mamalu o fafine sa fa'aaogaina le lomiga muamua o Fesoasoani 'Ese'ese fa'apea le mamalu o le 'a fa'aaogaina lenei lomiga lua. O lo latou loto toa, loto finau, ma le loto gaua'i ua āfua ai ō matou manatu e tau-mafai pea e galulue auā le alu i luma o le soifua lelei o fafine.

Aufaigaluega a le CWLC

Fepuari 2003

I. AĪĀ I TOTONU O GALUEGA

FA'AILOGALOGA TAGATA I TOTONU O GALUEGA

E iai tulafono a le mālō tele ma le setete e puipuia ai āiā tatau o fafine ua maua i le kanesa o le susu mai fa'aialogaloga tagata i totonu o galuega i Kalefonia. O le Tulafono mo Tagata Amerika ua iai Fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau (Americas with Disability Act) ma le Rehabilitation

E iai lau āiā Act o le 1973, o tulafono ia a le mālō tele. O le Tulafono o Āiā Tutusa i Galuega ma Fale
tatau i totonu Nofo i Kalefonia (California Fair Employment
and Housing Act (FEHA), o le tulafono lea a
o lau galuega le setete.

Mo tagata faigaluega mo le mālō tele, e puipuia e le Tulafono mo Tagata Amerika ua iai Fa'afitauli o le Tino po'o le Mafaufau (Americans with Disability Act) 'i latou e faigaluega mo le Fono (Congress) ma isi lālā o le fono faitulafono a le mālō tele. O le tulafono o le Rehabilitation Act o le 1973, e puipuia tagata faigaluega togipau (contractors) mo le mālō tele, ma isi polokalama o lo'o latou mauaina ni alagatupe mai le mālō tele, fa'apea tagata faigaluega i so'o se lālā o le mālō tele ma le fale meli mai fa'aialogaloga tagata ona o ni fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau.

Fa'amata o puipua a'u?

Afai o 'oe o se fafine ua maua i le kanesa o le susu pe sa togafitia i se taimi ua mavae i le kanesa o le susu, ua ta'ua oe o se tagata ua iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau ma e puipua oe i lalo o le tulafono mo le fa'ailoga tagata i tagata ua iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau (Disability Discrimination Laws).

E puipui e le tulafono:

- tagata e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau;
- tagata e iai pepa ua fa'amaumauina ai o latou fa'afitauli; po'o
- tagata ua iloga fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau.

O le uiga o le fa'afitauli (disability) ua tu'uina mai e le mālō e fa'apea, o se fa'afitauli tau i le tino po'o le mafaufau ua lē mafai ai ona le fai gāiōiga masani, pei o le faigaluega po'o le tausiga o le tagata lava ia.

E puipua e le tulafono tagata ua ta'ua o “tagata ua fa'amaonia e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau” mai le fa'ailoga-loga tagata i totonu o galuega. E fa'amaonia lou **agava'a** mo se galuega pe a fa'apea:

- e iai lou poto masani, ma le 'a'o'a'oga e mana'omia i le galuega; ma
- e mafai ona e faia le galuega pe 'a avatu ia te

oe se fesoasoani, e ta'ua o **“fuafuaga tatau.”**

E tatau i le kamupanī ona faia ni **“fuafuaga tatau”** pei ona mana'omia i totonu o galuega, e mafai ai ona 'e faia le galuega o 'e fia mana'o i ai. O lo'o iai fa'amatalaga au'ilili mo lenei fesoasoani i totonu o lenei tusi.

O ā kamupanī e fa'amalu i lenei mataupu?

O kamupanī nei e 15 pe sili atu fo'i tagata faigaluega, e fa'amalu i lalo o le tulafono a le mālō tele, Tagata Amerika ua iai Fa'afitauli o le Tino po'o le Mafaufau (ADA);

- *vaega 'ese'ese o le setete ma le mālō;*
- *kamupanī tuto'atasi (private company);*
- *ofisa su'e galuega (employment agencies);*
- *'iūni a tagata faigaluega (labor unions); ma*
- *komiti tu'ufa'atasi o galuega ma ulu o matātā galuega (joint labor-management committees.)*

O kamupanī nei, e tusa lava po'o le a le aofa'i o tagata faigaluega e fa'amalu lava e le tulafono mo Tagata Amerika e iai Fa'afitauli o le Tino po'o le Mafaufau (ADA) ma le/po'o le Rehabilitation Act:

- *mālō tele;*
- *tagata faigaluega togipau mo le mālō tele; ma*
- *kamupanī o lo'o fa'atupeina e le mālō tele.*

O kamupanī **e 5 pe sili atu fo'i ona tagata faigaluega** e fa'amalu i le tulafono O Āiā Tutusa i Galuega ma Fale Nofo a Kalefonia (FEHA)

- kamupanī tuto'otasi (private);
- vaega ma totino 'ese'ese o le setete po'o le mālō;
- fa'alapotopotoga o galuega; ma
- ofisa e su'eina galuega.

O le tulafono a le Setete, e matūa fa'asaina ona fa'ailogaloga tagata se ofisa su'e galuega po'o se kamupanī o lo'o latou mauaina ni alagatupe mai le Setete o Kalefonia i se tagata e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau, tusa lava pe to'afia tagata faigaluega.

O kamupanī e 15 tagata faigaluega pe sili atu fo'i e fa'amalu i tulafono a le satete ma le mālō tele.

O Ā O'U ĀĪ FA'ALETAGATA FAIGALUEGA PE AFAI O A'U O SE FAFINE UA MAUA I LE KANESA O LE SUSU?

I le taliina o lenei fesili e tataua ona tatou va'ava'ai i tulaga 'ese'ese o lo'o auala mai ai le fa'ailogaloga tagata.

Tautalaga o feuia'iga mo se galuega: pepa fa'atumu, fono fesili a le galuega (interview), feuia'iga mo le galuega (hiring), ma su'ega fa'alefalema'i.

A'o e faigaluega: fa'atalosaga mo fuafuaga fa'apitoa, 'a'o'a'oga i luga o galuega, fa'aeaina o tulaga i galuega, tu'uina i lalo mai se tulaga maua (demotion) po'o le si'itia i se isi galuega, totogi, tau (compensation) ma āiā i le galuega, puipui mau au pepa fa'a-

maumau, fa'atalosagaina o livi ma'i ma āiā o le tausima'i (caregiver) i lalo o le tulafono o Tagata Amerika e iai Fa'afitauli o le Tino po'o le Mafaufau (ADA) ma tulafono o Livi Ma'i ma Fitā i Aiga (Family Medical Leave Act (FMLA po'o le CFRA)).

TAUTALAGA O FEUIA'IGA MO SE GALUEGA **(Hiring Process):**

O ā o'u aiā i le taimi a'o faia tautalaga o feuia'iga mo se galuega (hiring process)?

E tatau ona ou fa'ailoa i lē ole 'a ou faigaluega ai sa maua a'u i le kanesa?

O le maua o 'oe i le kanesa, o le pisinisi lenā a 'oe lava ia, e lēai se mea e te fa'ailoa ai fua i le kamupanī ole 'a fa'amata ete faigaluega ai. Afai lava ete agava'a i matāfaioi o le galuega, e lē mafai e se kamupanī ona taofia le fa'afaigaluegaina o 'oe ona e maua, pe sa maua 'oe i le kanesa o le

Fono

susu. E lē mafai e se kamupani ona fa'ailogaloga tagata i le faia lea o se lisi fou o ni galuega.

fa'atalanoa mo

le galuega

E mafai e kamupanī ona fesiligia agava'a o le tagata su'e galuega mo se galuega ma'oti ae lē mafai ona fai ni fesili e fa'atatau i se fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau. E mafai e le kamupanī ona faia su'ega e fa'atatau i le galuega ae lē tau i le soifua maloloina, pei o su'ega tau i agava'a 'ese'ese (general skill tests),

su'ega computer ma le numera, po'o se su'ega e fa'aalia ai le agava'a ma'oti e mana'omia i le galuega. Fa'ata'ita'iga, ole 'a fesiligia e le kamupani o lo'o e su'e galuega ai ete si'iina se taga e 50 pauna le mamafa pe a fa'apea o le galuega o lo'o e fia galue ai e aofia ai le si'iina o ni mea mamafa ma e tataua i taga-ta uma o lo'o fia mauaina lea galuega ona faia lea su'ega.

Pepa fa'atumu mo le galuega ma le fono fesili a le kamupani (Interview)

E lē mafai e se kamupani o 'e su'e galuega iai ona fesiligia 'oe pe iai ni fa'afitauli o lou soifua malōlōina i le taimi o lo'o faia ai tautalaga mo le galuega. E fa'apenā pepa fa'atumu (application) ma le taimi o fai ai fono fesili a le kamupani (interview). Afai na iai se taimi sa e lē faigaluega ai ona o ni fa'afitauli, e mafai ona e tusiina i lalo o lau pepa fa'aupuga fa'apea, "E le'i faigaluega ona o fa'afitauli i le soifua malōlōina" po'o, "E le'i faigaluega ona o fa'afitauli i totonu o le aiga."

E lē mafai ona iai fesili nei i au pepa fa'atumu, pe fesiligia fo'i 'oe e lē o taualoina le faiga o le fono fesili (interviewer) mo le galuega i tulaga nei:

- *o le fitā ua iai le kanesa o lou susu;*
- *o le mafua'aga o le kanesa o lou susu;*
- *o leā le tulaga ole 'a o'o iai le kanesa o lou susu;*
- *pe ole 'a e mana'omia ni togafitiga po'o ni livi fa'apitoa talu ai le kanesa o lou susu;*
- *pe fia aso ma'i sa e fa'aaogaina i le tausaga talu ai;*
- *pe sa taofia 'oe i le falema'i;*
- *pe sa e failaina se āiā fa'aletagata faigaluega e totogiina*

ai oe a'o e ma'i (worker's compensation claim).

Ole 'a fesiligia 'oe e le kamupanī fa'apea: "E mafai ona e faia matātā e fa'atatau i lenei galuega pe'ā iai, pe lēai fo'i ni fuafuaga fa'apitoa mo 'oe?" O le uiga o lenei fesili e fa'apea, "Afai ole 'a iai ni fuafuaga fa'apitoa mo 'oe fa'amata ete mafaia ona fai le galuega?" O le a fesiligia fo'i 'oe e fa'amatala pe fa'atino pe ole 'a fa'apefea ona e faia nei matātā. E fesiligia fo'i 'oe pe mafai ona e faigaluega i aso uma o le 'a fa'atulagaina mo 'oe, ae, **lē mafai** ona latou fesiligia oe pe fia aso ma'i sa e fa'aaogaina i lau galuega sa e galue ai muamua.

**O le manatu
autu, o lou mafai
lea ona faia o le
galuega**

A fa'apea e iai se fa'afitauli o lou tino e va'aia ae fa'atatau tonu i le galuega o lo'o e fia galue ai, ole 'a fesiligia 'oe e le kamupanī pe mafai ona e fa'atinoina matātā mo le galuega, pe iai pe leai fo'i ni fuafuaga fa'apitoa mo 'oe, ae lē mafai ona latou fesiligia ni tulaga i lou fa'afitauli. Ae peita'i, ona o le kanesa o le susu e lē mafai ona va'aia ōna fa'afitauli, o le mea lea e lē mafai ai ona latou fesiligia ni fa'afitauli o lou tino, pe fa'amata ole a āfaina ai le faia o galuega fa'atulagaina.

Fa'ata'itaiga, a fa'apea e vaivai lou tino pe to'ulu fo'i lou laulu ona 'o togafitiga o le chemo, a 'e alu loa fa'atumu sau pepa faigaluega i se galuega e tatau ona tu i taimi uma, ole 'a fesiligia 'oe e le kamupanī pe fa'amata e te mafai on tu umi mo le tolu itula e aunoa ma se malōlō, o le a fesili atu fo'i pe te man-

a'omia se fesoasoani fa'apitoa, o le mea la lenā e ta'ua o “fua-fuaaga fa'apitoa” e fesoasoani ai ia te 'oe i le faia o le galuega.

A 'o leisi itu, afai e lēai se fa'afitauli va'aia e iloa ai o 'oe e maua i le kanesa o le susu po'o nisi lava fa'afitauli, e fa'asā ise kamupanī ona fesiligia 'oe pe te mana'omia ni fuafulaga fa'apitoa. E mafai e le kamupani ona fa'ailoa atu ia te oe o le galuega lea e te mana'o iai, e umi o tu, e fesili atu fo'i pe ete mafaia ona tu mo se taimi umi. E iai lou āiā i le taimi lenā e te fai iai, “loe, e mafai, ae mana'omia se nofoa maua luga oute nofo ai. A lēai, e mana'omia le ta'i 5 minute o 'afa itula uma oute malōlō ai i le tolu itula lea.”

A fa'apea e iloga le fa'afitauli o lou tino, e tatau i le kamupanī ona fesili atu pe ete mana'omia se fesoasoani fa'apitoa. A lēai, e tatau ia te oe ona e fa'ailoa i le kamupanī o 'oe e iai le fa'afitauli o le tino ma fa'atalosaga se fuafulaga fa'apitoa mo oe ina ia mafai ai ona fai lau galuega. E tatau tele ona e fai i le kamupanī i le taimi o le fono fesili ose galuega (interview) e te mana'omia fesoasoani fa'apitoa.

Manatua lelei: o fesili a le kamupanī e tatau ona fa'asaga tonu i lou mafaia ona fai o le galuega, ae lē 'ole fa'asaga aga'i i ou fa'afitauli tau i le tino ma le mafau fau.

Fa'atalosagaina o Su'ega Falema'i

O se kamupanī e 15 pe sili atu fo'i ōna tagata faigaluega e lē mafai ona latou fa'amalosia se sue'ga falema'i se'iloga ua uma

ona latou ʻōfōina se galuega. A mae’a lea, ona fa’atatau lea o le ituaiga galuega i le pasia o le su’ega. E pau lava le taimi e fesiligia ai le tagata su’e galuega e faia lea su’ega falema’i pe ’a fa’apea e tatau uma i tagata fou e ulufale atu i lea lālā ole galuega ona faia lea suega. E mafai ona fesiligia oe i le su’ega falema’i i so’o se fesili tau i lou soifua malōlōina, fa’apenā fo’i fesili e lē fa’atatau i le galuega.

E lē mafai ona fa’aaogaina i’uga o nei su’ega falema’i e fa’ailoga ’ese (discriminate) ai ’oe pe a fa’apea o lo’o mafai ona e faia le galuega. E lē mafai e se kamupanī ’ona te’ena le taliaina o oe mo le galuega pe a fa’apea ua latou manatu o le a iai se taimi i le lumana’i o le a iai ni fa’afitauli pe a taliaina oe, pei o le alu i luga o le tau o le inisiua falema’i, po’o le tele o aso e misi ai le galuega. A fa’apea o tu’utu’uga o le galuega ua ʻōfo atu e fa’atatau lea i le faia o le su’ega falema’i, pau lava le taimi e mafai ai e le kamupanī ona fa’aaogaina i’uga o le su’ega e toe fa’afo’i ai le latou ʻōfo pe a fa’apea:

- *o ou fa’afitauli o le tino po’o le mafaufau ole a lamatia ai le soifua po’o le saogalemū o isi tagata faigaluega po’o oe fo’i; pe*
- *e lē mafai ona maua se fesoasoani fa’apitoa mo ’oe e mafai ai ona faia le galuega.*

A fa’apea e sauni e le kamupanī le inisiua falema’i, o le ’a fesiligia ’oe e fai sau su’ega falema’i, o le tasi lea vaega o lau pepa fa’atumu mo le inisiua. E na’o mataupu tau inisiua o le ’a mafai ona fa’aaogaina ai fa’ai’uga o nei su’ega.

E talosagaina e le kamupanī tagata fou uma e faia su’ega mo

vaila'au fa'asaina, auā i lalo o le tulafono a le setete ma le mālō tele, o lea ituaiga su'ega e lē ta'ua o se "su'ega falema'i". E iai tulaga fa'apitoa i su'ega mo vaila'au fa'asaina ae fa'atatau lava i le ituaiga galuega.

E te amata loa i le galuega, pau le taimi e mafai ai ona fa'atalosagaina e le kamupanī sau su'ega falema'i pe 'a fa'apea o se "mea tau ile galuega."

O kamupanī laiti e 5-14 tagata faigaluega e lē 'a'afia i lea tulafono a le mālō tele e mafai lava ona latou fa'atalosagaina su'ega falema'i ae le'i ōfoina atu se galuega, o lo'o taumafai lava le Ofisa mo āiā Tutusa mo Galuega ma Fale Nofo (Department of Fair Employment and Housing) e fa'asōlōia lenei fa'ata'ita'iga. O nei su'ega e tatau 'ona fa'atatau tonu i le tulaga o le galuega o lo'o mana'o iai le tagata su'e galuega, pe fa'atatau tonu fo'i i le iloiloina o le tagata su'e galuega pe fa'amata o ona fa'afitauli o le 'a lamatia ai soifua ma saogalemū o isi po'o ia fo'i.

Ina ia mautinoa o le a lē fa'aaogaina su'ega falema'i e fa'ailogaloga tagata ai mo galuega, e tolu mea nei e tatau ona faia:

- (1) e tatau ona faia le su'ega tutusa e tasi mo 'i latou uma e ulafale atu mo tulaga tutusa i totonu o se galuega;
- (2) e fa'aleaōgaina oe 'ona o le i'uga mai le su'ega, e mafai e le tagata su'e galuega po'o le tagata faigaluega ona aumai se manatu tuto'atasi mai se isi e agava'a i mataupu tau i le soifua malōlōina se'i toe fuafua ai le i'uga; ma
- (3) o i'uga o nei su'ega e tatau ona teu 'ese i pepa puipuia a le falema'i.

TOTONU O LE GALUEGA

A fa’apea o a’u o le fafine ua maua i le kanesa o le susu, o ā o’u āiā tatau i totonu o le galuega?

E iai āiā tau galuega ‘ale fafine ua maua i le kanesa o le susu, e a’afia ai le lēai ‘ose fa’ailogaloga tagata i tulaga uma o lau galuega. E a’afia ai fo’i le āiā e fesuia’i ai le fale faigaluega ia fetau mo ‘oe ona o le kanesa o le susu fa’apea fuafuaga fa’apitoa po’o livi ma’i.

Fa’amata o leā le taimi e tatau ai ona ou fa’ailoa i la’u kamupani e iai o’u fa’afitauli o le tino po’o le mafaufau?

Afai e maua oe i le kanesa o le susu ma ete mana’omiaina se fesoasoani po’o ni fuafuaga fa’apitoa auā le fa’atinoina o le galuega i lona ato’atoa, e tatau ona e fa’ailoa i le kamupani e iā te oe lea fa’afitauli ma fa’atalosaga ni fuafuaga fa’apitoa. E tatau fo’i ona e fa’ailoa i le kamupani ou mana’oga mo ni fuafuaga fa’apitoa i le taimi o fai ai le fono fesili mo le galuega (interview), po’o le taimi e fa’aēaina ai oe i se tulaga maua luga (promotion), po’o le si’itiaina o oe i se isi galuega (transfer).

E pau le taimi e fa’amalosia ai se kamupani e ōfoina ni fesoasoani fa’apitoa pe ‘a fa’apea ua latou “mautinoa” o le tagata su’e galuega po’o le tagata faigaluega e ia ōna fa’afitauli tau i le tino po’o le mafaufau.

O le ā “Fuafuaga Fa’apitoa”

Fuafuaga fa’apitoa, o auala ‘ese’ese ia ua faia i totonu o le falefaigaluega e fa’afaigofie ai ona galue le tagata e iai fa’afitauli o le tino po’o le mafau fa’afitauli. O fesuiaiga o meāfale i totonu o le galuega ma suiga o taimi faigaluega, o nisi ia tulaga o fuafuaga fa’apitoa.

Fuafuaga Fa’apitoa

E tatau i lau kamupani ona faia ni “fuafuaga fa’apitoa” e tatau mo oe ‘ina ia mafai ai ona fai lau galuega fa’apena le taimi o ‘e su’e galuega ai, ae se’i vagana ai o le a faia lea ma mea e fītā ai le kamupani. E lē fa’amalosia se kamupani e fai ni fuafuaga fa’apitoa pe ‘a fa’apea:

- o le ‘a faigata tele pe taugata tele;
- o le ‘a fai ma fa’alavelave i le faia lea o galuega masani a le kamupani; pe
- o le ‘a fai ma auala e āfāina ai le soifua ma le saogalemū o ‘oe po’o isi tagata faigaluega.

O fuafuaga fa’apitoa e aofia ai mea nei:

- ave lea i se isi tagata faigaluega vaega o lau galuega e lē tāua i le matāfaioi ‘autu o le galuega;
- suia lea o au taimi faigaluega po’o lau sifi;
- fa’aavanoaina o aso livi e tatau mo au togafitiga (va’ai i lalo o le fa’amatalaga o “Tulafono mo Livi Ma’i mo Aiga” (Family Medical Leave Act) po’o isi fo’i livi;
- toe tofia oe mo se isi avanoa pe afai e tau tutusa ma le avanoa o lo’o e faigaluega ai pe toe tofia oe e fai ni “galuega māmā,”

- *fai suiga tatau mo tulafono ma mea e mana'omia mo le galuega; po'o le*
- *fa'atau o mea faigaluega fa'apitoa.*

O fuafuaga fa'apitoa e lē aofia ai mea nei:

- *fa'atalosagaina o se suiga i se isi lālā o le galuega ona e mafanafana ma lelei mo lou soifua malōlōina;*
- *fa'atauina o ni meafaigaluega taugata; po'o le*
- *toe fesuia'iina atoa le faiga o galuega a le kamupanī ina ia fetui ma ou mana'oga.*

O le isi fa'ata'ita'iga o fuafuaga fa'apitoa, o le fa'atagaina lea o oe e fesuia'i au taimi faigaluega ina ia mafai ai ona e alu e fai au togafitiga o le chemo i vaiaso uma. Faigaluega i fa'ai'uga o vaiaso po'o le faigaluega ova taimi e fa'afaigofie ai ona fai au talavai, o isi ia auala e fa'atumu ai au itula na misi mai le galuega ma e lē tigāina ai fo'i le kamupani e fai nisi fuafuaga. E lelei fo'i lou alu vave e faigaluega, pe fa'atuai po'o le fa'apu'upu'u o lou taimi ina ia mafai ai ona tele ou taimi malōlō i le va o itūlā faigaluega. Ae peita'i, a fa'apea o lau talosaga o le 'a fai ma fa'afitauli pe lē fetui fo'i ma le faiga o galuega, e iai le āiā a le kamupanī e tineia ai lau talosaga.

O talosaga uma e fuafua i tagata ta'itasi, e tatau iate oulua ma le kamupanī ona fa'aavanoa nisi auala e fai ma sui. O isi fo'i taimi o le 'a lē tutusa le mea na 'e talosagaina ma le fuafuaga o le 'a faia, ae o le fa'amoemoe lava e tasi. Pau le mea e amana'ia e le tulafono o le fuafuaga fa'apitoa mo oe 'ina ia mafai ai ona faia le galuega ae lē o le fuafuaga fa'apitoa e faia i lou faitalia.

E tatau i le kamupanī i lalo o le tulafono ona faia o fuafuaga fa'apitoa e fa'ataua tonu i fa'afitauli o le tino po'o le mafauafau o lo'o latou va'ai atu i ai, ma 'e tatau ia te oe ona fa'aioaina ou mana'oga. O lo'o iai fa'alapotopotoga e fesoasoani ia te oe ma lau kamupanī e tu'ufa'atasi ai ni ituaiga o fuafuaga fa'apitoa.

Su'eina o nisi auala fesoasoani

A'oa'oga mo le faia o le galuega

E lē mafai e lau kamupanī ona taofia oe mai a'oa'oga o le galuega, pe fa'ate'aina oe mai ia polokalama po'o lau galuega ona o ni fa'afitauli o lou tino po'o le mafauafau po'o isi fa'afitauli tau i le soifua malōlōina. E lē mafai fo'i e le kamupanī ona fa'aaogaina ni fa'afitauli ua mavae pe fou e taofia ai ni alagatupe e totogi ai a'oa'oga mo le faia o galuega, pei o taimi o a'oa'oga ma fonotaga.

Fa'aeaina tulaga i le galuega (promotions), toe ave'eseina mai se tulaga maualuga i le galuega (demotions), po'o le si'itia i se galuega fou (transfer).

E lē mafai e se kamupanī ona toe ave'ese sou tulaga (demote), si'itia oe (transfer), fa'amalōlō (lay off), tineia lou āiā e toe fo'i ai e faigaluega, te'ena le toe taliaina o oe i le galuega (rehire), lē fa'aeaina oe i se tulaga maualuga (promotion), po'o le lē ōfoina atu o se isi tulaga ia te oe ona ua maua pe sa maua fo'i oe i le kanesa o le susu. O fa'ai'uga nei, e fa'ato'ā fa'aaogaina

pe a iai ni taofi maumau tutu e fa'atu'iese ai i au gaioiga i totonu o le galuega, ma e lē mafai ona iai se feso'ota'iga o nei fa'ai'uga i le kanesa o lou susu.

E fa'asā se kamupanī ona faia ni fa'aialogaloga tagata i totonu o le galuega i le itū o galuega fa'atulagaina (job assignments), fa'avasegaina o galuega (job classification), ma tulaga fa'aeaea o le tagata faigaluega (promotion). E lē mafai e le kamupanī ona aveina au galuega fa'atulagaina i se isi tagata faigaluega ona latou te manatu o le 'a āfāina le faia o lau galuega ona o le kanesa o le susu.

Totogi (Pay), Tupe e totogiina ona o ni fa'afitauli mai le galuega (Compensation), ma Mea aogā e maua mai le galuega (Job Benefits)

E lē mafai e se kamupanī ona fa'aialoga ese oe i le faiga o totogi, mea e te galue ai, po'o mea e te maua mai le galuega (job benefits) ona o le kanesa o le susu. E lē mafai e le kamupanī ona sui lou totogi po'o se tupe o lo'o e mauaina ona o se fa'afitauli i luga o galuega (compensation), po'o le tineia fo'i o mea fa'asili e maua mai i le galuega pei o le totogiina o a'oa'oga fa'alegaluega ma isi galuega 'ese'ese. E matuā fa'asāina se kamupanī ona fai atu ia te oe e totogi se vaega o le inisiua falema'i ua si'i i luga ona ole kanesa o lou susu (Va'ai fa'amatalaga o Inisiua Falema'i).

Puipuiga o fa'amatalaga o lou soifua malōlōina.

O tulafono tumau a le Setete e fa'amalosia ai kamupanī ina ia tausisi i le puipuiina o fa'amatalaga totino ma fa'amatalaga tau i le soifua malōlōina o le tagata faigaluega. O nei tulafono uma ua matūa fa'amalosia.

E tatau ona puipuia fa'amatalaga uma tau i lou soifua malōlōina

E tatau i le kamupanī ona tu'u'ese'e-seina fa'amatalaga o su'ega tau i le soifua malōlōina mai faila lautele. E na 'o ulu o mātāgālua e mafai ona fa'atalosagaina e va'ai i lau faila mo le fa'amoemoe e tasi, ina ia iloa ai po'o fa'atapu-la'aina oe mai le faiga o se gālua patino. E fa'aaogaina fo'i nei faila e iloa ai le ituaiga "fuafuaga fa'apitoa" e te mana'omia. Peita'i, e mafai e kamupanī inisiua ona fa'atalosagaina lau faila mai le kamupanī ina ia filifilia ai le inisiua e tatau mo le tausia o lou soifua malōlōina. E lē mafai ona fa'aioaina nei fa'amatalaga ise tagata, ma e lē mafai fo'i ona fa'aaogaina nei fa'amatalaga e tineia ai lou āiā fa'alegālua.

Āiā a le Tagata tausī ma'i (Cargiver) i lalo o le tulafono mo Tagata Amerika e iai Fa'afituli o le Tino po'o le Mafaufau (ADA)

E puipuia le tagata tausī ma'i i lalo o le tulafono mo Tagata Amerika e ia Fa'afitauli o le Tino ma le Mafaufau (ADA). O le mea lea, afai o 'oe o se tagata tausī ma'i (pei o le to'alua, uō

po'o so'o se isi lava o lo'o tausia oe) o lo'o faigaluega mo se kamupanī e 15 tagata faigaluega pe sili atu fo'i, e puipuia oe mai fa'ailogaloga tagata i le gāluega pe 'a taliaina oe i le gāluega, fa'ate'a oe mai le gāluega, ma ou āiā 'ese'ese. E lē mafai ona fa'ate'aina pe tineia le fa'aēaina o se tagata tausima'i mai se galuega, talu ai o lo'o nofo e tausima'i se tagata kanesa. E lē mafai e se kamupanī ona tineia le taliaina o se tagata tausima'i mo se galuega ona e iai togafitiga mo le kanesa o le susu e taugata, ae o lo'o mafai ona faia i lalo o le inisiua falema'i a le kamupanī.

E puipuia tagata tausima'i

E lē mafai e se tagata tausima'i ona maua ni "fuafuaga fa'apitoa" ona e fa'apea o lo'o ia tausia se tagata o lo'o iai ni fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau.

Fa'ata'ita'iga, e lēai se āiā a lou to'alua i lalo o le tulafono a le mālō tele, mo ni fuafuaga fa'apitoa, pei o le suiina o ana mātāfaii i le gāluega ona o ōū fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau.

Ae peita'i e mafai e lou to'alua, lau fanau po'o sou mātua ua fa'amaonia o lo'o tausia oe, ona fa'atalosaga livi e lē totogina mo le 12 vaiaso, e mafai ona vaevae livi e ave vāvā auā le tausiga o oe. Ua fa'amalu lena fuafuaga i lalo o le tulafono mo Livi Ma'i mo Fītā o Aiga.

E lēai ni fa'amalumaluga mo le tagata tausima'i mai tulaga fa'ailogaloga tagata i lalo o le tulafono a le setete, i totonu o galuega e 5-14 tagata faigaluega. Ae peita'i e iai le āiā o le

tausima'i e ave ai livi ma'i mo fitā i le aiga ae lē totogiina, e fa'amalu lea i lalo o le tulafono a Kalefoni mo āiā Tatau o Aiga (California Family Rights Act.) Mo se fa'aopoopoga, amata atu ia Iulai 1, 2004, o le 'a mafai e tagata faigaluega ona fa'aaogaina livi mo fītā o aiga ae totogi, o le 'a fa'amalu lenei mataupu i lalo o le polokalama fou mo tagata tausima'i. (Taga'i i le "SDI" i lalo o vaega o āiā mai le Mālō.)

LIVI MA'I MA LIVI MO FĪTĀ I AIGA

E iai tulafono a le mālō tele ma le setete e mafai ai ona taofia lau gāluega ma lou inisiua falema'i a'o e nofo mai le galuega ona o se ma'i tigaina. (E fa'amalu fo'i e lenei tulafono le taimi e te alu ai e fanau po'o e alu ai e fa'atamafai se tamaititi.) I lalo o tulafono a le mālō tele o, Livi Ma'i mo Fītā i Aiga (FMLA) ma le tulafono a le setete o, Āiā Tatau mo Aiga i Kalefonia (CFRA), e mafai ona ave au livi e lēai se toto-gi mo le 12 vaiaso ae fa'aauau pea lau inisiua falema'i mai lau galuega ona o se ma'i tigaina. E aofia ai le taimi o au togafitiga ma le taimi o toe fa'afo'isia ai le malosi mai le kanesa o le susu. I lalo lava o nei tula-fono e iai le āiā a lou to'alua, mātua po'o sau tama matua e livi ai auā le tausiga o oe.

FMLA
ma le
CFRA

E tapula'a tulaga o tulafono mo Livi Ma'i mo Fītā i Aiga (FMLA) ma Āiā Tatau o Aiga i Kalefonia (CFRA). E mafai e le kamupani ona o'foina atu nisi tu'utu'uga tau livi e fa'aopoopo i livi nei e lua. E mafai fo'i ona o'foina atu nisi livi i se maliliega tu'ufa'atasi.

Afai e te lē agava’a mo livi FMLA/CFRA, e mafai e le kamupanī ona avatuina ni livi mai lalo o le latou lava tu’utu’uga tau livi.

E puipuia a’u i tulafono o Livi Ma’i mo Fītā i Aiga (FMLA) ma āiā Tatau mo Aiga i Kalefonia (CFRA)?

O le fa’amaluina o ’oe i lalo o nei tulafono e fuafua lea i luga o le aofa’i o tagata faigaluega mo le kamupanī tuto’atasi (private), o le mea o iai tagata faigaluega, ma le umi na ’e faigaluega ai mo lea kamupanī. O kamupanī uma mo le lautele (public) e fa’amalu fo’i i lalo o tulafono nei, ae tatau i tagata faigaluega ona iai mea nei ina ’ia mafai ai ona ave livi i lalo o le tulafono FMLA ma le CFRA.

- *E fa’amaluina oe pe ’a fa’apea o le kamupanī tuto’atasi (private) e 50 pe sili atu fo’i tagata na faigaluega ai pe ā ma le 20 vaiaso o le tausaga faigaluega nei, po’o le tausaga faigaluega ua mavae, po’o e faigaluega fo’i mo se kamupanī lautele, mo le mālō tele ,mo le setete po’o lou nu’u, ae lē āfāina le aofa’i o tagata faigaluega; ma*
- *O le 50 o tagata faigaluega nei e faigaluega ’ese ma le ofisa ae lē mamao ma le 75 maila, tusa lava pe ’ese’ese itū o faigaluega ai; ma*
- *Sa e faigaluega mo lenei kamupanī peā ma le 12 masina ma sa ’e faigaluega mo le 1,250 itulā mo le 12 masina muamua ae le’i aveina ni ou livi. E aofia fo’i tagata e faigaluega mo le ’afa o le taimi (part-time) i le tulafono lea.*

E tai tutusa lava āiā o le FMLA ma le CFRA ae vaganā ai le itū i

livi fanau ma aiā o inisiua. E tutusa lava aiā mo le puipuiga o oe i lalo o tulafono nei e lua. I isi tulaga, o tulafono a Kalefonia e tele atu latou puipuiga nai lo'o tulafono a le Mālo Tele e iai fo'i ma isi fesoasoani fa'aopoopo mo tagata faigaluega a Kalefonia.

E fa'aapefea ona fuafua le 12-masina?

E fa'aaōgaina e kamupanī se tasi o ala nei e fua 'ai le 12-masina ma e tataua ona fa'aaōga tutusa mo tagata faigaluega uma. O ala nei e fa:

- (1) *Kalena mo le Tausaga;*
- (2) *So'o se 12-masina mautū;*
- (3) *O le 12-masina e fuaina i luma mai le taimi fa'ato'ā ave ai e le tagata faigaluega se livi ma'i (FMLA); po'o*
- (4) *O le 12-masina e fuaina aga'i i tua mai le taimi fa'ato'ā fa'aaogā ai so'o se livi ma'i (FMLA).*

O le ā le uiga o le “ma'i tigaina”?

I le fa'amoemoe o le tulafono FMLA po'o le CFRA, o se ma'i, lavea, po'o se fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau e a'afia ai mea nei;

- *tausiga i totonu o se falema'i, e iai le fa'ata'otolia i le falema'i mo le po e tasi, fale tausima'i mo ma'i ua le aōga i ai se togafitiga, po'o le fale tausima'i mo tagata matutua; po'o*
- *togafitiga fa'aauau e faia e le foma'i, e a'afia ai le*

*taimi o fa'ata'otolia oe mo le tolu aso soso'o,
po'o ni togafitiga fa'aauau mo le ma'i lava e tasi.*

Fa'apefea ona ou fa'atalosagaina livi ma'i?

E lēai se auala fa'apitoa e fa'atalosaga ai ou livi ma e lēai se mea ete tautalagia ai fua itū tau i le FMLA po'o le CFRA. E tatau ona fa'ailoaina lou mana'o mo au livi, fa'ata'ita'iga pei o togafitiga a le falema'i. E tatau fo'i ona iai ni pepa fa'atumu a le kamupanī mo talosaga.

E tatau ona fa'aavanoaina le 30 aso, pe'ā fai e fa'atalosagaina au livi. E lē mafai ona tineia ou livi ona e le'i lava le taimi na fa'atalosaga ai pe 'a fa'apea o se ma'i po'o ni fa'afitauli le ma'alofia.

O ā ni pepa ma'i e mana'omia ona ave i le kamupanī?

Ae le'i taliaina lau talosaga mo livi, e tatau i lau kamupanī ona fesiligia lau foma'i o lo'o tausia oe po'o se isi o lou aiga mo se tusi fa'amaonia. E fesiligia oe e fa'amaonia le aso na amata ai lou ma'i, o le ā le umi na 'e ma'i ai, po'o le ā fo'i le umi ete mana'omia mo le tausiga o se isi o lou aiga. E lē mana'omia e le kamupanī se fa'amaoniga o le itūaiga ma'i. I nisi upu, e mafai ona fesiligia oe po'o le ā le umi o le taimi o le 'a e livi ai ae lē mafai ona fesiligia po'o le ā le itūaiga ma'i ua maua ai oe.

Afai o le livi e mo lou lava ma'i tigaina, e tatau ona i luga o

pepa fa'amaonia se fa'amatalaga, e iai vaega o le galuega o le a lē mafai ona faia. Afai na fa'atalosagaina livi ona o le tausiga o se tasi o lou aiga e tatau ona i luga o pepa fa'amaonia se fa'amatalaga fa'apea, e mana'omia ona iai o se isi o le aiga. E lē mana'omia le iloa o le itūaiga ma'i. E tatau i le kamupanī ona āloaia tulafono mo le puipuia o fa'amatalaga tau i le soifua malōlōina.

E telē le puipuiga o āiā patino o le tagata faigaluega e le tulafono a le Setete na 'i lo'o le Mālō Tele. I lalo o le tulafono mo Āiā Tatau mo Aiga o Kalefonia (CFRA), afai e fa'atalosagaina e le tagata faigaluega e fa'aaōga ona aso tafao-totogi ma filifili e lē fa'a'iloina i lē kamupanī le 'autu o lona malōlō, e lē fesiligaina e le kamupanī po'o se ma'i ua ala ai ona fa'atalosagaina aso livi. A fa'apea e tineia le talosaga ae fa'a'iloa iai e le tagata faigaluega o livi mo tulaga tau CFRA, e toe fesiligia oe e le kamupanī mo ni fa'amatalaga au'ili'ili.

E puipuia lau inisiua falema'i e le FMLA

O ā o'u āiā i le taimi o o'u livi ma'i?

Ia manatua, e ui 'ina 'e livi e lēai se totogi, e tatau lava ona totogiina e le kamupanī lou inisiua falema'i, fa'apea inisiua mo lou aiga, inisiua fale fa'inifo, po'o le inisiua mo le soifua maloloina o le mafaufau. O lona uiga e tatau ona totogi e le kamupanī le tau o lau inisiua a 'o e livi. Fa'ata'ita'iga, afai e totogiina e le kamupanī le 80% pasene o lau inisiua falema'i e fa'aauau pea ona totogi lea 80% pasene a 'o ave ou livi ma'i.

I lalo o le tulafono FMLA, e lē fa'amalosia se kamupanī e totogi āiā e lē tau i le soifua malōlōina a 'o ave ou livi ma'i (FMLA). I lalo o le tulafono CFRA, e mauluga te'isi āiā e puipuia oe. O le mea lea afai o totogiina e se kamupanī i Kalefonia ni āiā e lē tau i le soifua malōlōina mo isi livi e lē totogi (fa'ata'ita'iga, inisua o le ola, inisua mo fa'afitauli o le tino/mafaufau po'o litaea), e tatau la i le kamupanī ona fa'aauau le totogiina o nei āiā a 'o livi ma'i le tagata faigaluega.

I lalo o tulafono FMLA ma le CFRA, afai ua 'e fo'i mai au livi ma'i, e iai lou āiā e te toe fo'i ai i lau gāluega tuai po'o se isi gāluega tutusa, e tumau le totogi ma latou āiā. E lēai sou āiā mo nisi mea e sili atu pe 'a e toe fo'i i le gāluega. Fa'ata'ita'iga, afai na fa'amuta lau galuega ona ua fa'amalōlō (lay off), e lēai se mea o le 'a toe avatu ai se isi galuega ia te oe ona fa'ato'ā e toe fo'i mai i au livi ma'i. Mo 'i latou ua leva le tautua, e iai lava ou āiā tuai. E le mafai ona tupu ni au āiā a 'o e livi ma'i e leai se totogi.

E tatau ona ave uma o'u livi i le taimi e tasi?

Leai. E mafai ona vaevae ou livi fa'alaiti i le va o le 12 vaiaso. Ave fa'amotumotu ou livi, ave pe 'a fa'ala'ititi ou itula faigaluega ona o au togafitiga e tatau ona fa'aaōga mo se ma'i tigaina po'o le taimi o e malōlō se'i toe ato'atoa le malosi mai ni togafitiga o se ma'i tigaina. Po'o le ave fo'i e tausi ai se tagata o lou aiga o lo'o ma'i tigaina. 'Aua le ave ato'ā le 12 vaiaso, ae ave ta'i 2 itulā mo su'ega fa'alefalema'i po'o le 2

vaiaso se 'i toe ato'atoa le malosi mai togafitiga o le chemo.

E fa'apefea ona galulue fa'atasi le ADA ma le FMLA?

**E mafai
ona ave
fa'avāvā ou
livi**

E mana'omia e le FMLA ia le kamupanī e talia talosaga livi mo tagata faigaluega ua fa'amaonia e lē mafai ona faia le gālua ona o se ma'i tigaina. Afai e fa'aaōga uma ou livi ma'i (FMLA) ma e mana'omia nisi livi fa'aopoopo ona o ni fa'afitauli o le tino/mafaufau, e tataua ona e mauaina nei livi i lalo o le tulafono o Tagata Amerika ua maua i Fa'afitauli o le Tino/Mafaufau (ADA), se'i vaganā ai o le a fa'aalia mai e le kamupanī fa'apea o le 'a avea lea ma mea e puapuaga ai le kamupanī.

O se fa'amatalaga i le fa'ailogaloga tagata ona o genes:

I su'esu'ega o genes, ua iloa ai o genes nei o le BRAC1 ma le BRAC 2 e fa'aalia mai ai e vave maua le tagata e iai genes nei i le kanesa o le susu. O le iai o se tasi o nei genes ia te oe e lē fa'apea o le 'a maua ai oe i le kanesa o le susu. E lē o iai ni manatu maumaututu. E iai puipuiga a le setete ma le mālō tele e fa'asa ai ona fa'ailogaloga tagata ona o genes ma puipuia ai fa'amatalaga puipuia. E lē 'o manino le tāua o lenei su'ega mo le lumana'i.

FAILAINA O SE FAITIOGA

**O LE Ā LE MEA E FAI PE 'ĀFAI OU TE MANATU UA SOLIA
O'U ĀĪĀ I LALO O LE TULAFONO O FA'AILOGALOGA
TAGATA PO'O LE TULAFONO MO LIVI MA'I?**

Failaina o se faitioga ina ia su'esu'eina lau Tagi

O le Komisi mo Āiā Tutusa i Galuega (EEOC), o le ofisa lea a le mālō tele, o le Ofisa o Āiā Tatau i Galuega ma Fale Nofo i Kalefonia (DFEH) o le ofisa a le setete, o vaega ia e lua e su'esu'eina faitioga mo āiā tau i le ADA, FEHA, FMLA, ma le CFRA ua solia, e iai fo'i le latou pule e fa'ai'uina ai nei faitioga. E tatau ona e fa'afeso'ota'i se loia e malamalama i tulafono tau i le fa'aailoga tagata po'o le tulafono mo tagata ua iai fa'afitauli o le tino/mafaufau ae le'i failaina lau faitioga i se tasi o nei ofisa ina ia puipuia ai ou āiā tatau.

I lalo o le tulafono a le mālō tele, e mafai ona failaina tagi tau i fa'aailogaloga tagata, e lēai se totogi, fa'asaga i se kamupanī e 15 pe sili atu fo'i tagata faigaluega, ma i lalo o le tulafono a le setete, e fa'asaga i se kamupanī e 5 tagata faigaluega pe sili atu fo'i pe la'ititi fo'i, pe a fai o se tagi mo se fa'amele po'o le fa'atu'i'ese.

- *E tatau ona failaina le faitioga fa'asaga i se kamupanī e 15 tagata faigaluega pe sili atu fo'i i le ofisa o le EEOC i totonu o le 180 aso na solia ai le tulafono o le fa'aailogaloga tagata.*
- *E tatau ona failaina le faitioga fa'asaga i se kamupanī e 5 pe*

sili atu fo'i ona tagata faigaluega i le ofisa o le DFEH i totonu o le tausaga e tasi na solia ai le tulafono o le fa'aailoga tagata.

- *E mafai e tagata faigaluega ona failaina le faitioga i ofisa uma e lua a le mālō tele ma le setete, e fa'atalosagaina ia failaina e le ofisa e tasi le faitioga mo le EEOC po'o le DFEH. E tatau ona failaina lena faitioga i totonu o le 30 aso mai le solaina o le tulafono.*

O le 'a su'esu'eina e le EEOC po'o le DFEH lau faitioga mo le fa'ailogaloga tagata po'o le solia fo'i o tulafono mo FMLA po'o le CFRA. A uma le su'esu'ega ma ua manatu le ofisa o le EEOC po'o le DFEH e moni lau faitio mo le fa'aailoga tagata i lalo o tulafono a le setete po'o le mālō tele, e lua au mea e te mafai ona fai:

- *ioe e galue le EEOC a le mālō tele po'o le DFEH a Kalefonia e faia se fa'ai'uiga ma le kamupani; pe*
- *faila sau tagi fa'asaga i le kamupani.*

Tusi mo lou Āiā e Molia ai se mea I le Tulafono

Afai e lē mafai e le ofisa EEOC po'o le DFEH ona faia se fa'ai'uiga mo lau faitioga, o le a latou avatu se tusi "āiā e molia ai i le tulafono." A mae'a ona taua'ao le tusi, ona mafai loa lea ona amata tulaga o le tagi. E iai taimi fa'amuta mo le failaina o lau tagi. E 90 aso mai le aso na maua ai le tusi e fa'atali ai, ona faila lea o le tagi fa'alemālō tele ae tasi le tausaga e fa'atali ai ona faila lea o le tagi fa'alesetete. O tau masani o nei fa'atu'i'ese o le, toe taliaina lea i le galuega po'o le toe totogi o aso e le'i faigaluega ai ona o le tagi.

Taga'i i le Lisi mo Fesoasoani (Resource Section) mo le lisi o ofisa o le EEOC ma le DFEH i Kalefonia ma isi ofisa i totonu o le setete e ofoina tautua fa'aletulafono e mafai ona fesoasoani ia te oe i le failaina o lau tagi fa'asaga i se kamupani mo le solia o ou aia ona o le fa'ailogaloga tagata po'o ou aia i livi ma'i.

EEOC
ma le
DFEH

Failaina o fa'atu'i'ese fa'asaga i isi tagata faigaluega a le malō tele

O le ofisa o le Federal Contract Compliance Program (OFCCP), ma le U.S. Department of Labor e su'esu'eina faitioga mo le solia o le vaega 504 o le Rehabilitation Act o le 1973.

O faitioga tau i fa'ailogaloga tagata i tagata faigaluega togipau mo le malō tele e iai latou galuega fa'amau mo le \$10,000 pe sili atu fo'i, po'o kamupani o lo'o fa'atupeina e le malō tele e tatau ona faila i le ofisa o le Federal Contract Compliance Programs i totonu o le 180 aso o le soli tulafono. Afai e manatu le OFCCP e moni lau faitio, ona latou su'esu'eina lea o le fa'afitauli ma taumafai e fai se 'i'uga tatau. Afai e leai se 'i'uga e maua ona tu'uina atu lea o le tusi e molia ai lau tagi (va'ai i le mataupu o lo'o i luga). 'I'uga lelei o le tagi e iai le toe faigaluega ma le totogiina o taimi na'e le faigaluega ai.

Fa'amolemole e va'ai i le tusi telefoni mo le ofisa EFCCP i lou nu'u.

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

II. INISIUA FALEMA’I

E faigāta ona maua e se fafine ua maua i le kanesa o le susu se inisiua fou mo le falema’i. O tulafono a le setete ma le mālō tele o lo’o ōfoina mai ai puipuiga i lalo o inisiua kamupanī tetele. Afai o e su’eina se inisiua na ’o oe ae le ’o fa’atasi ma se kamupanī po’o se fa’alapopotoga, o le ’a lē taliaina oe, o le a iai fo’i tapula’a mo togafitiga tāua e te mana’omia, pe ole ’a taugata fo’i le tau o lau inisiua ae la’itiiti le kava.

Afai e iai lau inisiua falema’i, e lē taumate o le a fa’apopoleina oe ne’i le mafai ona toe fa’afou lau inisiua pe sui fo’i ou āiā ona ua maua oe i le kanesa o le susu. Fa’amata e iai taimi ua fia sui ai lau galuega, pe lē faigaluega ona o togafitiga, pe leaga ai fo’i lou aiga. Ole ’a e popole i le mea o le’a tupu ona o le suiga o lou inisiua falema’i, po’o le a’e filifilia le COBRA, po’o ā isi polokalama a le mālō e mafai ona e fa’aaogaina pe a lē mafai ona totogi le inisiua. O polepolega tataua uma nei e ona āfāina ai lou soifua malōlōina.

MAUA MA TAOFI

Afai e iai la'u inisiua, e mafai ona fa'amuta la'u inisiua pe si'i fo'i i luga ona ua maua a'u i le kanesa o le susu?

E mautinoa le toe fa'afouina o lau inisiua falema'i i lalo o tula-fono a le setete ma le mālō tele. Afai o iai sau inisiua falema'i to'atasi, pe tu'ufa'atasi ma le to'atele e lē mafai ona fa'amuta lau inisiua ona ua maua oe i le kanesa o le susu se'i vagana ai:

- *ua lē totogiina lau inisiua;*
- *na maua lau inisiua i ni ala pi'opi'o; pe*
- *ua suia uma tu'utu'uga ma tulaga o inisiua a tagata o i lalo o le inisiua e tasi.*

O a o'u āiā i le inisiua falema'i mai la'u kamupanī po'o lalo o se inisiua tu'ufa'atasi (group plan)?

E lē fa'amalosia se kamupanī e ōfoina atu, pe totogiina inisiua falema'i mo tagata faigaluega po'o latou aiga. O le tele o kamupanī tetele e ōfoina atu le inisiua

O āoga o inisiua tu'ufa'atasi falema'i ona o se tasi lea o fa'atōsina mo le tagata faigaluega. Afai o oe o se fafine ua maua i le kanesa o le susu e sili ona e taliaina le inisiua tu'ufa'atasi mai le galuega (group plan) po'o se isi inisiua tu'ufa'atasi.

Afai e ōfoina atu se inisiua mai lau galuega, e tataui i lau galue-

ga ona mulimuli i tulafono a le mālō tele ma le setete ma le nu'u o 'e nofo ai. E lē mafai e le kamupanī ona fa'agata lau inisiua, e lē mafai ona si'i i luga le tau o lau inisiua, pe fa'a'ese le faiga o oe mai isi tagata faigaluega i mataupu tau inisiua falema'i ma isi mea pei o inisiua o le ola, disability po'o le litaea.

- *E tatau ona avātuina ia te oe āiā tutusa tau inisiua ma āiā fa'aletagata faigaluega o lo'o ōfoina e le kamupanī i ona tagata faigaluega uma.*
- *E iē tatau ona fa'a'ese'eseina e le kamupanī tulaga o lau inisiua mai isi tagata faigaluega, e pei o le 'ese'esega i le a'ofa'i o le inisiua e te totogiina , po'o le 'ese'ese o ma'i e iē o i lalo ole inisiua, po'o le 'ese'ese o le taimi e fa'atali ai mo ia ofo.*
- *E iē mafai e le kamupanī i ona tu'u i lalo le tulaga o āiā e tatau ona e maua, tusa lava po'o nei tulaga e alu ai i luga le tupe e totogi e le kamupanī mo inisiua falema'i. O isi fo'i taimi o le 'a fai ai le fa'ai'uga a le kamupanī e sui ai tulaga o inisiua falema'i o lo'o latou ōfoina, pau lava le mea ia tutusa uma le faia o tagata faigaluega.*
- *E iai taimi o le a ōfoina atu ai e le kamupanī se tulaga inisiua e limiti togafitiga e aofia ai, tusa lava po'o nei fa'ai'uga e a'afia ai na'o fafine ua maua i le kanesa o le susu, e le āfaina lea pe 'a fa'apea e tutusa uma le a'afia o tagata uma faigaluega i nei fa'ai'uga.*
- *E iai taimi e ōfoina atu ai e le kamupanī se inisiua falema'i e tapula'a le tupe e toe maua mai vaila'au po'o togafitiga, tusa lava pe a'afia ai ma fafine ua maua i le kanesa o le susu, pau lava le mea ia fai tutusa uma nei tulaga i tagata faigaluega uma a le kamupanī.*

INISIAU TINEIA, MA'I NA MAUA AI (PRE-EXISTING CONDITION), LĒFA'AINISIUAINA FA'ATAPULA'A (EXCLUSIONS)

O leā le tineia (deinial)?

E mafai e le kamupanī inisiua i lalo o le tulafono ona lē taliaina oe mo se inisiua fou ona o le kanesa o le susu ua maua ai oe. E lēai se tulafono fa'amauiua fa'apea e tatau ona taliaina oe mo se inisiua fou, ae e iai lava isi mea e mafai ai ona maua ai lau inisiua falema'i.

O ā “ma'i na maua ai” (pre-existing condition)?

O ma'i ia ua uma ona fa'amāonia e le foma'i e maua ai oe, pe sa faia ai fo'i ni au togafitiga muamua ae e te le'i fa'atalosagaina mo se inisiua.

O le ā lē fa'ainisiuaina fa'atapula'a (exclusion)?

E mafai e le kamupanī inisiua ona fa'asāina le fa'ainisiuaina o togafitiga mo ma'i na maua ai oe ae le'i fa'atalosagaina se inisiua, ae tatau i le inisiua ona fa'ainisiuaina tulaga 'ese'ese e aliali mai i le taimi na amata ai le inisiua.

O inisiua tu'u'fa'atasi (group plan), e mafai ona taofia le fa'ainisiuaina o oe mo le 6 masina ona o ni ma'i ua ia te oe (pre-existing condition) ae le'i faia lau inisiua.

Afai o le inisiua e na 'o oe (vagana ai o le HIPAA), e mafai e le inisiua ona lē fa'ainsiuaina oe mo le 12 masina mo ni ma'i ua ia te oe (pre-existing condition) ae le'i faia le inisiua.

O le taimi e lē fa'ainsiuaina ai oe e tu'u i lalo pe 'a iai le **“credible coverage”**. O le inisiua lea e fa'aauau mai se inisiua na e iai muamua.

Fa'ata'ita'iga: Fa'apea sa iai sau inisiua muamua mo le 8 masina ae te'i ua e mana'o e sui i se inisiua tu'ufa'atasi (group plan). Tusa lava po'o le inisiua fou e 6 masina e lē'i fa'ainsiuaina ai oe, e lē mafai e lau inisiua fou ona tineia togafitiga mo ma'i o maua ai oe. Ai se a? Leaga sa iai lau credible inisiua na fa'ainsiuaina oe mo le 6 masina muamua ae le'i suiina i le inisiua fou.

E fa'amalosia e le tulafono le kamupani inisiua e avatuina ia te oe se pepa fa'amaonia e fa'ailoa ai na iai lau credible inisiua. Ave lau pepa fa'amaonia i le kamupani inisiua fou e fa'ala'i-titi ai pe ave'eseina ai se taimi fa'atulaga e lē fa'ainsiuaina ai oe. E iai fo'i isi auala e fa'amaonia ai sa iai lau inisiua e pei o ulu siaki o lo'o iai tupe sa totogiina mole inisiua, pepa e fa'amatala mai ai ou āia inisiua, pepa e fa'ailoa mai ai ua lē toe iai sau Medicare po'o le Medicaid, po'o se pepa mai lau foma'i muamua e fa'ailoa mai ai sa iai lau inisiua.

**Taumafai ina
ia aua ne'i tele
se taimi i le va o
le fesuia'iga o
au inisiua**

**O le ā le umi i tua o se taimi e mafai ai
ona fa'ailoa i le kamupani inisiua fou sa iai**

Ia'u creditable inisiua mo le 6 masina?

E fuafua lava i le mea na ala ai ona fa'agata lau inisiua.

- **180 aso i le va o inisiua**

A fa'apea na fa'agata lau inisiua ona ua lēai sau galuega (e lē taulia ai pe a fa'apea ua fa'ate'a oe ona o ni tulaga le taupulea) pe ua taofi e le kamupanī lana inisiua falema'i ae fai lea o sau inisiua fou mai se isi kamupanī, e mafai ona faitauina lau creditable inisiua i tua pe ā ma le 180 aso na amata ai lau inisiua fou.

- **E lē sili atu ma le 62 aso e va ai inisiua**

E lē mafai ona sili atu ma le 62 aso e va 'ai le inisiua muamua ma le lona lua pe a fa'apea e le'i fa'amutaina le inisiua muamua ona ua leai sau galuega pe ua taofi fo'i e le kamupanī le totogiina o le inisiua.

Fa'atatau i le mataupu ua iai, a fa'apea ua sili atu ma le 180 aso po'o le 62 aso ua va ai le inisiua tuai ma le inisiua fou, e lē mauaina le creditable inisiua i le taimi e lē'o fa'ainisiuaina ai oe (exclusionary period).

E fa'amata e fa'aaōga uma nei tulafono i (inisiua uma)?

Ioe, ae iai lava nai fe'ese'esea'iga laiti.

- **O inisiua uma o lo'o fa'ainisiuaina le 1 po'o le 2 o tagata:** e fa'aaogaina ai tulafono ua fa'aילוaina atu.

E tatau ona iai le 6 masina o lau creditable insurance ina ia 'aia ai le taofia au togafitiga. O le pre-existing condition, o se ma'i lea na mauaina ai oe i le 12 masina muamua mai le aso na fai ai lau inisiua fou ma e tusa lava pe le'i faia ni au togafitiga.

- **Inisiua HMO:** Afai o le HMO lau inisiua e iai le taimi e fa'atalitali ai. O le mea lea e lē mafai ai e le HMO ona tu'u atu ia te oe se taimi e limiti mai ai oe i au togafitiga.

Tulafono mo le Soifua Malōlōina o Fafine ma ā latou Āiā tau Kanesa (WHCRA)

O le WHCRA e aōga mo fafine ua maua i le kanesa o le susu ae tatau ona faia ta'otoga e toe teuteu ai le susu (reconstructive surgery) ua tipi 'ese ona o le kanesa (mastectomy). O le autu o le tulafono lea ia fa'amalosia ai kamupanī inisiua e totogi le ta'otoga o le teuteuina o susu (reconstruction surgery) o fafine kanesa ma taofia ai le faia o "drive-through mastectomy" (o ta'otoga ia e vave ona fai ma fa'ate'a i tua le fafine ae le'i lava le taimi e toe maua ai le malosi). O le WHCRA e puipuia le āiā e fai ai e le fafine ma lana foma'i le fa'ai'uga i mataupu tau i lona soifua malōlōina ae le 'o o le kamupanī inisiua.

E fa'amalosia e le WHCRA ia kamupanī inisiua, HMO, ma inisiua tu'ufa'atasi (group health plans) e latou fa'ainisiuaina mea nei:

- *O tulaga uma i le toe teuteuina o le susu ua tipi 'ese;*
- *ta'otoga ma le toe teuteuina o le isi susu e le'i āfaina ina ia foliga tutusa ma le susu na ta'oto; ma*
- *susu fa'apipi'i ma le tausiga o le soifua o le fafine āua*

*fa'afitauli ua tupu mai i le susu na ta'oto e aofia ai
ma le togafitiga o lymphnodes ua fulafula.*

Su'ega Fa'ata'ita'i

O le fa'aaogaina ma le su'esu'eina o vaila'au fou po'o togafitiga fou e iloa ai lō latou lelei ae le 'i aumaia e fa'aaōga e le lautele, e ta'ua ia o su'ega fa'ata'ita'i (clinical trials). O nei su'ega e fa'amautu ai le lelei ma le saogalemū o nei vaila'au ma togafitiga auā le fa'aaogaina e le lautele. E fa'amalosiiina e le tulafono i Kalefonia kamupanī inisiua o fa'ainisiuaina tagata mama'i i totonu o le setete ina ia fa'amaluina tau o talavai masani mo le kanesa o le susu e fa'aaogaina ai su'ega fa'ata'ita'i (clinical trials) pē 'a fa'aaogaina tulaga nei e lua. Ia talitonu le foma'i o le 'a aōga tele su'ega fa'ata'ita'i nai lo'o togafitiga masani, ma ia fautuaina e le foma'i ina ia auai le tagata ma'i i nei su'ega.

Ole ā le mea e tupu i La'u Inisiua o Lo'o iai i La'u Galuega Pe 'a Sui pe Lusi La'u Galuega?

Afai e taliaina lau kamupanī, o le a mafai ona fa'aaauuina lau inisiua falema'i i lalo o le tulafono o le COBRA po'o le Cal-COBRA. O tulafono nei ua faia ina ia fa'aumi ai le fa'amalumaluga o lau inisiua o lo'o iai ma ia lava ai se taimi e su'e ai sau inisiua fou. Se'i vagana ua iai sau inisiua mai lau galuega fou, po'o lou to'alua, po'o se polokalama a le malō pei o le Medicare o lo'o fa'ainisiuaina ma'i uma tusa pe le'o se ma'i fou, e tatau lava ona fai sau inisiua o le COBRA. Mo isi kamupanī inisiua tuto'atasi (private), e tatau lava ona iai ma fa'aaogaina le COBRA ae le'i faia sau inisiua fou.

COBRA AND CAL-COBRA

COBRA

O le tulafono o le **COBRA** e fa'atatau mo kamupanī e 20 tagata faigaluega pe sili atu fo'i, a 'o le **Cal-COBRA** e fa'atatau lea mo kamupanī i Kalefonia e 2-19 tagata faigaluega. O le **COBRA** ma le **Cal-COBRA** e maua ai e le tagata faigaluega ma lona to'alua ma ana tagata tausī le inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group) pe 'a fa'aauau pea ona totogiina tusa lava pe ua lē toe faigaluega mo lenā kamupanī.

I le vaega o le a soso'o nei o le a fa'aaogaina le upu "COBRA" pe a tautalagia mea uma nei o le COBRA ma le Cal-Cobra.

O le ā le mea o le 'a fa'aauau ai pea a'u mo le inisiua i lalo o le tulafono a le COBRA?

E tupu loa se mea ua ta'ua o "mea tutupu ua fa'amaonia" (qualifying event) e iai au tagata tausī o le 'a mauaina le COBRA ae mo se taimi fa'atulagaina. Va'ai i lalo o "mea tutupu ua fa'amaonia" ona va'ai lea po'o ai e aōga ai po'o lēa fo'i le umi e fa'aaōga ai.

"Mea tutupu ua Fa'amaonia"	Tagata e mauaina nei aoga COBRA/Cal/COBRA	Taimi ole Tautua
• Fa'agataina Galuega (ae lē taulia pe 'a tuli ona o "amio le taupulea") • Tipi Itula faigaluega	• Tagata Faigaluega • To'alua • Fanau	18 masina (pe 'a uma Ianuari 1, 2003 o le a fa'ainisiua e o'o atu i le 36 masina)

• <i>Tagata faigaluega e maua</i>	• <i>Spouse (To'alua)</i>	
• <i>Medicare</i> • <i>Tete'a pe valavala fa'aletulafono</i> • <i>Maliu le tagata faigaluega o lo'o i lalo o le inisiua</i>	• <i>Dependent child (Fanau)</i>	<i>36 Masina</i>
• <i>Lusi le āiā fa'aleta maititi tausī</i>	• <i>Fanau</i>	<i>36 Masina</i>

Pei ona e taga'i i le lisi, o le COBRA e mauaina ai inisiua fa'aauau i lalo o le inisiua tu'ufa'atasi ma o isi tulaga e maua lava le 36 masina e fa'aauau ai lau inisiua. Afai o lou fa'afitauli tau i le tino po'o le mafauafau ua fa'amāonia e le Ofisa o Le Saogalēmū i totonu o le 60 aso o fa'amaluina ai

E iai taimi fa'amuta mo le COBRA

oe i le COBRA, e mafai ona toe fa'aopoopoina atu leisi 11 masina mo le inisiua, e maua ai le aofaiga atoa e 29 masina. E lē okameti ona mauaina le 11 masina, e tataua ona fa'aailoa i lau inisiua le fa'ai'uga a le Ofisa o le Saogalēmū ina ia fa'aauau ai le inisiua.

A maua sau inisiua e tutusa le tau ma le COBRA o le 'a fa'amutaina vave mai oe ile COBRA. Afai o lau inisiua fou e iai limiti mo au togafitiga ona o ma'i na maua muamua ai oe (pre-existing condition) e mafai ona fa'aauauina pea lau COBRA ina ia aua ne'i misi ai au togafitiga. Afai e toe tupu mai se isi fa'afitauli fa'amaonia (qualifying event) a'o fa'ainisiuaina pea oe e le COBRA e mafai fo'i ona toe fa'aumi lau

inisiua mai le aso muamua na tupu ai se fa'afitauli fa'amāonia (qualifying event).

Fa'atumuina le pepa mo le COBRA.

Ina ia puipui ou āiā mo le COBRA, e tatau ona logoina lau kamupanī ma le pule o mataupu tau inisiua i lau kamupanī pe a iai ni mea e tutupu ma ua fa'amaonia.

E meliina atu e le pule o taupulega mo inisiua se tusi ia te oe e fa'aioa atu ai le taliaina o oe i le COBRA, o le taimi masani o le 14 aso talu ona taliina oe. E 60 aso mai le aso o le 'a fa'amuta ai lau inisiua tuai, po'o le aso fo'i e mauaina ai lau tusi fa'aioa, po'o le fea lava le mea muamua e filifilia ai pe e te fia auai. **E iai taimi fa'agata mo le sainiga mo le COBRA ma le totogiina o lona tau (premiums).** E te lē toe mauaina se avanoa lona lua e maua ai le COBRA pe 'a lē sainia i le taimi fa'atulagaina ma totogi lona tau i le taimi ua fa'atulagaina.

E tatau ona e totogiina le tau o le inisiua atoa e tutusa ma le tau o lo'o totogiina e lau galuega mo le inisiua tu'ufa'atasi (group plan). O le tau e aofia ai le tupe na totogiina e lau galuega mumua ma le tupe e te totogiina, o lona uiga o le 'a tele le tupe a oe e totogi mo le inisiua lea nai lo'o taimi mua-mua. E mafai fo'i e le inisiua ona faia se tau la'ititi mo le faia o le galuega.

Cal-COBRA mo Tagata Matutua

O le polokalama lea mo tagata nu'u matutua o Kalefonia e 60 tausaga pe sili atu fo'i, na faigaluega mo le lima tausaga ae fa'amutaina loa le galuega pe litaea mai fo'i i se galuega e 2 pe sili atu fo'i tagata faigaluega ma sa iai lana inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group insurance). E 18 masina e fa'aopoopo mo lea tagata faigaluega ma lona to'alua pe 'a fa'aaogaina uma le COBRA po'o le Cal-COBRA. E mafai fo'i ona toe fa'aauau lau inisiua mo se isi lima tausaga

O le ā le mea e tupu i la'u inisiua mai lo'u to'alua pe 'a fa'apea e ma te tete'a?

E tāua le tulaga o iai le lua ulugali'i pe a fa'apea o lo'o fa'ainisiuaina oe i le galuega a lou to'alua (fa'ata'ita'iga, afai o oe o se tagata nofo fale, po'o faigaluega fo'i e leai se inisiua). Afai lua te tete'a pe lua te valavala ta'aletulafono, e **okameti ona fa'agata** lau inisiua pe a fa'apea o lo'o fa'ainisiuaina oe mai le galuega a lou to'alua. Ae vaganā ai e iai sau inisiua i se ise mea, e fautuaina oe e fa'aauau lau inisiua i le COBRA, aua a fa'apea e lua tete'a ma lou to'alua e 36 masina o le 'a fa'ainisiuina ai oe. O le a iai se taimi o le a' tatau ai ona su'e se inisiua lava mo oe, ae o le a faigata ma taugata pe 'a fa'apea e maua pe sa maua fo'i oe i le kanesa o le susu.

**O ISI FUAFUAGA FA'AINISIA MO PAĀGA
E LE'I FA'APOIPO AE NONOFO FA'ATASI**

E mafai ona fa'ainisiuaina se paāga fa'aeula-

gali'i e lē 'o fa'aipoipo?

E lē fa'amalosia e se tulafono a le setete po'o le mālō tele se isi o lo'o iai lana inisiua e fa'ainisiuaina sona to'alua e le 'o fa'aipoipoina. E iai lava isi nu'u ma kamupani tuto'atasi (private) e fa'ainisiuaina to'alua lē fa'aipoipo mo latou tagata faigaluega. Ae tatau ona iai pepa fa'amaonia o le fa'ainisiuaina o le to'alua lē fa'ipoipo mo tagata faigaluega togipau mo le nu'u (city contracts). O le fa'ai'uga o le mataupu lena e tu'u lava i le faitalia a le kamupani.

Isi auala tau inisiua

Afai e lē iai sa'u inisiua, o le ā le inisiua e lelei mo a'u?

Afai ua fa'amāonia pe sa togafitia oe mo le kanesa o le susu, o le inisiua aōga mo oe o le inisiua tu'ufa'atasi (group plan) ona e tele puipuiga fa'aletulafono oi totonu o nei inisiua ae la'ititi mea e lē taulia ai oe.

Afai ua ma'oti se ituaiga inisiua tu'ufa'atasi ua taliaina ai oe, e tatau ona tutusa le faiga o oe pei o isi o lo'o fa'ainisiuina. O lona uiga e lē mafai ona tineia oe ma e lē mafai ona sili atu ma le 6 masina le taimi e lē fa'ainisiuaina ai se togafitiga ma'oti.

Ona o ou ma'i na iai, e lē tatau ona iai se va o āu inisiua. O lona uiga ia taumafai e iai lau inisiuaina i taimi uma. E tele faigata e mafai ona 'alo 'ese mai ai pe a lēai se va i au inisiua. O le mea lea e taua ai le filifiliaina o le COBRA auā e fa'ainisi-

uaina oe se 'ia maua lau inisiua fou. O le tele fo'i o isi tulaga e lē mafai ona maua sau inisiua fou se'iloga e uma ona fa'aaogaina le COBRA.

Fa'amata e taliaina a'u mo le HIPAA - Inisiua Mautinoa (Guaranteed Issue Policy)?

O le tulafono a le Mālō Tele, i lalo o le Health Insurance Portability and Accountability Act (HIPAA) e fa'amalosia ai kamupanī inisiua e ōfoina atu ia te oe se inisiua pe a fa'aaogaina uma lau COBRA. O kamupanī uma o lo'o fa'atauina atu inisiua mo tagata ta'ito'atasi e tataua ona latou ōfoina atu le HIPAA, ua ta'ua fo'i o inisiua e mautinoa "guaranteed issue" po'o le inisiua ua avatuina e le mālō tele "federally issued". O nei inisiua e tataua ona fa'aavanoaina tusa lava po'o le a le tulaga o iai lou soifua malōlōina. E mautinoa fo'i le toe fa'afouina. E tataua ona inisiuaina uma e le HIPAA ou mana'oga tau i le soifua malōlōina fa'apea ma'i na iai (pre-existing condition). E fa'atapula'aina e le tulafono a Kalefonia le tau o le inisiua ae taugata lava.

- *Na iai lau inisiua falema'i pe ā ma le 18 masina ma e le'i 62 ni aso talu ona uma;*
- *O lau inisiua falema'i taluainei ei lalo o se vaega inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group health plan);*
- *E lē o mafai i le taimi nei ona fa'ainisiuaina oe e se inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group health plan), Medicare po'o le Medicaid/Medi-Cal;*
- *E le'i fa'amutaina lau inisiua taluainei ona e le'i totogiina pe sa faia pepelo; ma*
- *Na 'e taliaina le COBRA po'o le Cal-COBRA ma ua fa'aaogaina uma ona aoga, pe sa le'i taliaina oe e le*

COBRA po'o le Cal-COBRA.

O se tala mo le fa'aialogaloga tagata ona o genes o lo'o ia te oe (genetic discrimination):

I lalo o le tulafono a le HIPAA o fa'amatalaga tau genetics e lē mafai ona fa'aaogaina e tinei ai pe fa'atapula'a ai le fa'ainisiuaina o se isi mo se inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group health plan). E matuā ma'oti mai le HIPAA e lē mafai ona ta'ua fa'amatalaga tau genetics e fa'apea, o se ma'i na iai muamau (pre-existing condition).

E tāua tele ona e manatuaina o lo'o iai tulafono e puipuiia ai āiā o fa'amatalaga o genetics ma fa'asāina ai le fa'aialogaloga tagata ona o fa'amatalaga o genetics.

Fa'apefea pe 'a lē taliaina pe lē gafātia le totogi o le inisiua ta'ito'atasi (private insurance)?

O lo'o iai inisiua a le mālō ma isi ituaiga inisiua ta'ito'atasi mo oe pe 'a lē mafai ona e mauaina le HIPAA po'o le inisiua falema'i tu'ufa'atasi (group medical insurance).

CALIFORNIA MAJOR RISK MEDICAL INSURANCE PROGRAM ("Mr. MIP")

Afai e tineia oe mo se inisiua e iai le polokalama inisiua e ta'ua o le "Mr. MIP" mo tagata Kalefonia :

- e lēai se inisiua i le galuega;
- na fa'atumuina pepa mo le inisiua mo le to'atasi ae le'i taliaina;
- ua le toe taliaina i le COBRA po'o le Cal-COBRA; ma
- e lē taliaina mo ni fesoasoani mai le mālō.

O le inisiua o le “Mr. MIP” o lo'o mauaina mai kamupani inisiua tuto'atasi (private insurance).

E mana'omia e le inisiua “Mr. MIP” ni fa'amaoniga e fa'ailoa mai ai na lē taliaina oe mai se inisiua falema'i tuto'atasi (private health plan). O le uiga lea o le **“lē taliaina”**

- ua te'ena oe e le inisiua i le 12 masina ua te'a;
- sa iai lau inisiua i le 12 masina talu ai ae ua ave'eseina oe e aunoa ma lou malie i ai; pe
- ua taliaina oe i se inisiua mo le to'atasi ae ua maualuga atu le tau nai lo'o le tau ua ōfoina mai e MR.MIP.

O le tau a le inisiua “Mr. MIP” e fai sina maualuga e o'o lava i le tausaga o e iai i le lisi fa'atalitali. O le limiti o le inisiua mai le “Mr. MIP” e \$75,000 tālā i le tausaga. Mo lou olaga atoa e 36 masina e mafai ai ona fa'ainisiuaina oe mo le \$750,000. E lēai se vaega o le inisiua e te totogiina mo au togafitiga ae fuafua lava i le ituaiga inisiua e te filifiliina, e iai fo'i le co-pay e te totogiina e va'ai ai le foma'i. Afai e lē maua sau inisiua ma e te gafatia le tau o le inisiua “Mr. MIP” e sili loa ona fa'atumu ai sau pepa. E lelei lea e fa'ainisiuaina ai oe ma lēai ai se taimi e va mo lau inisiua aua e fuafua lava i le tulaga o e iai, o le tēle o le taimi e va'ai au inisiua e i'u ai ina lē taliaina ai oe.

Mo 'i latou ua fa'aaogaina uma le 36 masina o le inisiua a "Mr. MIP" e iai isi inisiua mautinoa (guarantee issue plans) o lo'o maua mai i le polokalama a "Mr. MIP" mo le 10% pasene e sili atu ai ma le tau a le "Mr. MIP" tuai ma e \$200,000 le inisiua mo le tausaga.

Mo ni fa'amatalaga atili mo le fa'atumuina o sau pepa, vala'au "Mr. MIP" i le (800)289-6574.

FA'AFITAU LI MA LE KAMUPANI INISIUA

O le iai o lau inisiua e lē fa'apea ai o le 'a totogiina uma e le kamupani inisiua au pili falema'i pe ole a fa'aavanoaina uma togafitiga mo oe. E tūa tele le faitauina auiliili ma e malamalama i le ituaiga inisiua o e maua. O le tele o kamupani inisiua e le okameti ona totogiina au togafitiga uma. O le tele o kamupani e le totogiina ni mea e lē talitonu e tatau mo le togafitiga o se ma'i pe talitonu fo'i oni su'ega tofotofo (experimental), e aofia ai isi su'ega fa'ata'ita'i (clinical trial).

**Faitioga
fa'asaga i
kamupani
inisiua**

O le tele o kamupani inisiua ua fa'amalosia e fa'atutaga le taimi mo fa'atu'i'ese (grievance procedure) ma fa'amatala lelei atu ia te oe le mea e te faia pe 'a e lē malie i le fa'ai'uga ua fai mo lau inisiua. E tatau ona tali mai le kamupani inisiua i lau fa'atu'i'ese i totonu o le 30 aso. E iai faufau-

tua mo tagata o lo'o faigaluega i totonu o kamupani inisiua e mafai ona fesoasoani i le faia o lau fa'atu'iese. O le tele o HMO ua fa'amalosia e faia le mea e ta'ua o le "binding arbitration" nai lo'o le aveina o fa'atu'iese i le fale fa'amasino. O le uiga o le "binding arbitration" o le fa'aaogaina lea o se tagata po'o ni tagata e le fa'aa'ua'u i se itū e tasi, e latou fa'alogologo i tala a itū nei e lua ona fai lea o le fa'ai'uga mautūtū mo le mataupu e le mafai ona suia.

E mafai ona e vala'au i le ofisa o le HMO, (888) HMO-2219 po'o le (877) 688-9891 mo le tetefu.

O fa'amatalaga mo kamupani inisiua falema'i ma fa'atu'i'ese a le lautele o lo'o taulimaina e le California Department of Insurance Consumer Services (800) 927-4357.

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

III. POLOKALAMA A LE MĀLŌ: AUALA E MAUA AI FESOASOANI MO LE TAUSIGA O LE SOIFUA MALŌLŌINA MA FESOASOANI TAU TUPE

O le tele o polokalama a le setete ma le mālō tele e mafai ona fesoasoani e su'eina inisiua falema'i e la'ititi pe lēai se totogi ma fesoasoani tau tupe mo oe pe 'a lēai sau galuega. Fa'amolemole e taga'i i le Lisi Mo Fesoasoani mo se lisi o fa'alapotopotoga e mafai ona fesoasoani mo nei mea.

E iai suiga o tulafono a le mālō tele i mea tau pepa nofo mau ua fa'afaigata ai ona maua ni fesoasoani fa'alemālō a tagata mai fafo e le'o ni sitiseni ma tagata e lēai ni pepa nofomau fa'amaonia. Afai e le 'o oe ose sitiseni ia fa'afeso'ota'i le ofisa e fesoasoani i mea tau tulafono ae le'i fa'atumuina sau pepa mo fesoasoani lea e lisi atu i lalo.

AUALA E MAUA AI FESOASOANI MO LE TAUSIGA O LE SOIFUA MALŌLŌINA

Medi-Cal

E fa'atupeina e le polokalama Medicaid a le mālō tele ma setete ina ia fa'atuina latou lava polokalama inisiua mo tagata e la'ititi le tupe maua. E ta'ua lea polokalama o le Medi-Cal i Kalefonia. E taliaina oe mo le Medi-Cal pe 'a fa'apea e laititi lau tupe maua ma e iai sau tama o lo'o e tausiina, pe o oe fo'i o se tagata matua, pe tauaso, pe e te agava'a i le uiga

fa'atulagaina e le Medi-Cal mo le tagata ua iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaukau (disabled).

E avatuina e le Medi-Cal ia te oe se fesoasoani fa'alesoifua malolōina e lēai se totogi pe e te totogiina fo'i se vaega o lau pili ae fa'atatau lea filifiliga i lau tupe maua. A maualuga au pili falema'i, o le 'a aōga tele le Medi-Cal. E mafai ona fa'atumu sau pepa mo le Medi-Cal i so'o se ofisa a le welfare DPSS, ofisa Saogalēmū, falema'i, ma foma'i. Fa'atumu sau pepe mai ofisa nei ma meli i totonu. Afai e te agava'a mo le SSI e te mauaina fo'i le Medi-Cal. Afai e lēai se SSI, e maua lava lau Medi-Cal.

**Fa'ata,
fuafulaga ma
togafitiga e
lēai pe
maualalo fo'i
le totogi**

Polokalama mo le Togafitiga o le Kanesa o le Susu ma le 'Auga o le Fa'a'autama

O le Polokalama mo le Togafitiga o le Kanesa o le Susu ma le 'Auga o le Fa'a'autama o se polokalama a le mālō e ui mai i le Medi-Cal, e faia ai togafitiga mo le kanesa e lēai se totogi mo tagata nu'u o Kalefonia o lo'o:

- *ua fa'amaonia ua maua i le kanesa o le susu ma le 'auga o le fa'a'autama e mana'omia togafitiga mo le kanesa;*
- *la'ititi le tupe maua (e 200% pasene pe i lalo ifo fo'i o le pasene fa'atulagaina e le malo mo i latou e lē lava le tāmāoaiga (Poverty Level)); ma*
- *E lēai se inisiua pe lē lava le inisiua (lē lava le inisiua, o lona uiga totogiina e oe i luga atu ma \$750 tāla mo le tausaga*

e ala mai, tupe e te totogiina pe a va'ai le foma'i (co-payments), vaega o le inisiua e te totogiina ona totogi ai lea e le kamupani inisiua le 'ese'esega o le pili (deductibles), ma le tau o le inisiua i le masina, ta'i tolu masina po'o le tausaga (premiums).

Na'o foma'i i totonu o polokalama ma'oti nei e lua e mafai ona fa'atumuina ni pepa e ulufale ai se tagata i nei polokalama. O le Polokalama e Su'esu'eina le Kanesa: E Taua Fafine Uma (Cancer Detection Program: Every Woman Counts). (Fa'aigoaina muamua o le BCEDP ma le BCCCP) ma le Family PACT. Afai e le iai lau foma'i i totonu o nei polokalama vala'au le numera a le BCCTP o lo'o lisiina atu i lalo mo se lisi o foma'i o lo'o iai.

A uma ona faia au pepa e le foma'i ona toe iloilo ina lea e le tagata agava'a mai le Ofisa o Tautua 'Ese'ese mo le Soifua Maloloina (SDHS) ma tu'uina ai lea o oe i lalo o le polokalama a le Mālō Tele po'o le Setete.

Polokalama A le Mālō Tele

Āgava'a	Tautua	Taimi e aoga a
<i>18 masina (pe 'a uma Ianuari 1, 2003 o le a fa'ainisiua e o'o atu i le 36 masina)</i>	<i>E avatuina aōga ato'a-toa o Medi-Cal e aofia ai le fa'inifo, tui mo le flu, ma isi fa'afitauli o le soifua malōlōina.</i>	<i>E aoga mo le taimi atoa o fai ai au togafitiga mo le kanesa ma 'e totogiina fo'i le tolu masina o togafitiga ua uma ona faia mo i latou e talia i le amataga pe 'ana fa'apea na fa'atumuina ni a latou pepa (3 months retroactive)</i>

Polokalama a le Setete

Āgava'a	Tautua	Taimi E Aoga Ai
<i>Mo fafine ma tamaloloa e lē lava inisiua, e tusa lava po'o le ā lona matua po'o le tulaga o lona nofo mau.</i>	<i>E avatuina aōga limiti o le Medi-Cal: na 'o togafitiga e tatau ona faia mo le kanesa o le susu ma le 'auga o le fa'a'autama.</i>	<i>E aōga mo le 18 masina mo togafitiga o le kanesa o le susu ae 24 masina mo le kanesa o le 'auga o le fa'a'autama.</i>

Mo ni fa'amatalga atili i le polokalama o le BCCTP, vala'au i le telefoni (800) 824-0088

Medicare

Afai o oe e 65 tausaga pe sili atu fo'i pe o lo'o e mauaina (inisiua) a le Saogalēmū mo tagata e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau mo le 2 tausaga, e mafai ona e maua ina le Medicare. O le Medicare o le polokalama inisiua e fa'atupeina e le mālō tele. O le Medicare e lē ose polokalama su'e tupe ae iai isi polokalama e mafai ona fesoasoani e totogiina le tau o le Medicare (e pei o le Qualified Medicare Beneficiary ma le Specified Low-Income Medicare Beneficiary.) E mafai ona fa'atumuina lau pepa mo le Medicare i le ofisa o le Saogalēmū (Va'ai i le lisi o Ālagā Fesoasoani (Supplemental Resources).

Polokalama e Su'esu'eina le Kanesa: E Tāua Fafine Uma

(Na fa'aigoaina mumua o le Breast Cancer Early Detection Program (BCEDP) ma le Breast and Cervical Cancer Control Program (BCCCP))

O le polokalama lea e fai ai fa'ata o le susu e leai se totogi, su'ega falema'i ma isi su'ega mo le kanesa o le susu mo fafine e 40 tausaga pe sili atu fo'i ma su'ega mo le 'auga o le fa'a'autama mo fafine 25 tausaga pe sili atu fo'i o lo'o mauaina se totogi e i lalo ma le 200% pasene ua fa'atulagaina e le malo tele mo le mativa.

Mo nisi fa'amatalaga atili vala'au i le telefoni (800) 511-2300.

Polokalama a Kalefonia O Alagatupe mo Togafitiga o le Kanesa o le Susu (BCTF)

Afai e lēai sau inisiua falema'i ma e lē taliaina oe mo le Medical po'o le Medicare, e mafai ona faia au togafitiga mo le kanesa o le susu i lalo o le polokalama a le California Breast Cancer Treatment Fund. O le polokalama leni e totogiina isi togafitiga o le kanesa o le susu mo fafine e la'ititi le totogi tusa lava po'o le a le matua po'o le a fo'i lona tulaga nofo mau. Fa'amatalaga mo le fa'atumuina o pepa mo le BCTF e maua lea i le ofisa a le setete lautele a le Breast Cancer Early Detection Program.

Mo nisi fa'amatalaga atili vala'au i le numera (800) 511-2300.

Faletalavai E Leai Se Totogi ma Tautua mo le Soifua Maloloina mai le Itumalo

E tatau i itumalo i Kalefonia ona fa'aavanoaina ni tautua e leai pe lē lava le totogi mo i latou e lē agava'a mo isi polokalama, e leai ni inisiua ma lē mafai ona totogiina le tautua. E tele fale-talavai e leai se totogi i totonu o le setete o lo'o iai tautua 'ese'ese mo tagata e laiti pe leai ni totogi e maua.

FESOASOANI TAU TUPE

Fa'aapefa pe afai e lēai sa'u galuega ae oute mana'omia se fesoasoani tau tupe?

Afai e te lē faigaluega e fa'amata e te agava'a mo se tasi o nei polokalama ae fa'atatau i le tulaga o lo'o e iai.

Inisiua mo Tagata e ia Fa'afitauli o le Tino po'o Mafaufau

Afai o lo'o fa'ainisiuaina oe i se inisiua tuto'atasi (private insurance) po'o se inisiua a le galuega (employer-based insurance) mo tagata e ia fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau, e mafai ona e mauaina se pasene o lou totogi mai le taimi e te le'o faigaluega ai. O peimeni mai inisiua tuto'atasi (private insurance) e lē fa'alafogaina pe a fa'apea na e totogiina, ae fa'alafogaina pe 'a fa'apea na totogi e le galuega.

Inisiua a le Setete mo Tagata e iai Fa'afitauli o le Tino po'o Mafaufau (SDI)

Mo tagata o lo'o livi ma'i mai le galuega, e mafai ona fa'aaogaina le inisiua a le Setete mo Tagata e iai Fa'afitauli o le Tino po'o Mafaufau (SDI) e fai ma latou totogi ta'i

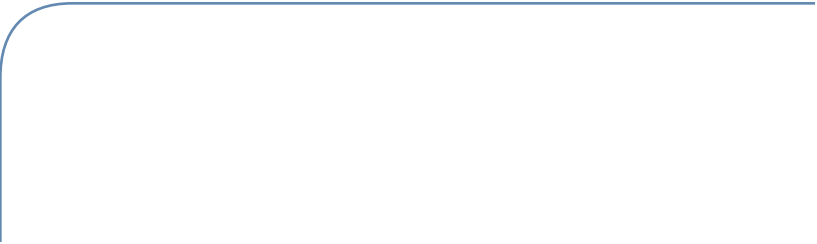
Fesoasoani tau tupe

vaiaso. O le SDI e fa'aaogaina e totogi ai se tagata ua ma'i mai le galuega mo se taimi lē tumau. E mafai ona e mauaina le SDI pe a lē mafai ona faia au galuega masani ae mana'omia lau pepa e fa'amaonia ai lou fa'afitauli mai le foma'i. E tatau fo'i ona fa'amaonia sa e totogina se tupe mai sau galuega i totonu o lenei polokalama o le SDI. E mafai ona fa'atumuina sau pepa i le ofisa o le Employment Development Department (EDD).

Amata ia Iulai 1, 2004 o le 'a mafai ona aveina livi fa'aleaiga e totogi i lalo o le polokalama fou mo tagata tausima'i. Ua fa'alauteleina le polokalama SDI e aofia ai inisiua o fa'afitauli i le aiga mo se taimi lē tumau (Family Temporary Disability Insurance Program.) O le inisiua lea e aumaia se vaega o le totogi a le tagata faigaluega mo le ono vaiaso e totogi ai tagata tausima'i ua lē faigaluega mo se taimi le tumau talu ai le tausiga o le tagata ma'i o le aiga.

Āoga mo Inisiua pe a lēai se galuega

Afai e lēai se fa'afitauli ia te oe pei ona fa'apupula mai i lalo o le Social Security po'o State Disability ma ua lusi lau galuega, e aoga le Unemployment Insurance Benefit (UIB). Afai na e

faigaluega ile taimi fa'atulagaina mo le UIB ma o lo'o su'e pea sau galuega fou, e mauaina lou totogi mai le UIB ta'i vaiaso. Afai na tuli oe ona o ni uiga le taupulea, e lē mafai ona e maua-ina le UIB. O le tupe e te mauaina i le vaiaso e fuafua i lau tupe maua a'o e faigaluega ae iai lona tapula'a. Manatua, o le UIB e fa'aauau lava pe afai o 'e saili galuega e gata i le 26 vaiaso, se'i vagana ai e te agava'a mo se taimi fa'aopopo.

Inisiaua mo Tagata ua iai Fa'afitauli ole Tino po'o le Mafafau mai le Ofisa o le Saogalēmū.
Social Security Disability Insurance (SSDI)

O le SSDI o le fesoasoani tautupe lea mai le ofisa o Saogalēmū. E tatau ona iloa oe o se tagata e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafafau i tulaga ua fa'atulagaina e le ofisa o le Saogalēmū ma e tatau ona fa'amaonia na e totogi ina se tupe i totonu o lenei polokalama a'o e faigaluega. E mafai ona fa'atumuina sau pepa i le ofisa o le Saogalēmū.

I le tu'utu'uga ale ofisa o le Saogalēmū, o oe o le tagata ua fa'amaoni e iai fa'afitauli o le tino po'o le mafafau ua le mafai ai ona faigaluega mo se 12 masina soso'o. A tineia lau pepa fa'atumu e mafai ona e toe āfua le fa'ai'uga.

Tupe Maua Fa'aopopo mai le Ofisa o le Saogalēmū.
Supplemental Security Income (SSI)

O le SSI ose polokalama fa'atupe lea a le ofisa o le Saogalēmū. Mo le mauaina o lenei ituaiga fesoasoani, e lē faitauina pe sa e

faigaluega. E te agava'a pe a fa'apea e lē lava le tupe maua ma ua sili atu ma le 65 ou tausaga pe iai fo'i fa'afitauli o le tino po'o le mafauau. Pei o le SSDI, afai e te fia agava'a i lalo o le tagata e iai fa'afitauli e tatau ona iā te oe tulaga ua fa'atulagaina e le ofisa o le Saogalēmū. Fa'atumu sau pepa i le ofisa o le Saogalēmū. Afai e te agava'a mo le SSI e okameti ona e mauaina le Medi-Cal.

General Assistance/General Relief (GA/GR)

O le polokalama lea fa'atulagaina e le itumalo e mauaina ai se tupe la'ititi e fesoasoani ai mo se tagata matua e leai se fanau. E mafai ona fa'atumu sau pepa i le ofisa o le welfare.

CalWORKS

CalWORKs o le isi igoa lea mo le "welfare" ma sa ta'uina mua-mua o le AFDC (Aid to Families with Dependent Children). Mo le taliaina mo le CalWORKs, e tatau ona iai sau tamaitiiti tausi, la'ititi sau tupe maua ma la'ititi au mea totino. O le tagata o lo'o taliina le CalWORKs e tatau ona faigaluega, ae lē taulia ai tagata ua matuā iai fa'afitauli o le tino po'o le mafauau ua lē mafai ona galue ma e lē agava'a mo le SSI. E mafai ona fa'atumu lau pepa i so'o se ofisa welfare.

Food Stamps

O le polokalama o le Food Stamp o le polokalama a le mālō tele, e aumaia coupons e fai ai fa'atau mo mea'ai mo aiga e lē lava le tupe maua. E mafai ona fa'atumu lau pepa i so'o se ofisa welfare.

FA'AMATALAGA

IV. ĀIĀ O LE TAGATA AITALAFU

O le tele o fafine ua maua i le kanesa o le susu o le a fetai'ai ma ni fa'afitauli tau tupe. E iai fafine e maua i l le kanesa o le susu e lē toe mafai ona faigaluega. O lona uiga e pau lava le mea e maua mai ai le fesoasoani, o se vaega tupe mai fa'afitauli o le tino, tupe mai polokalama a le malo, po'o lana tupe teu a ua amata ona uma.

**E fa'asāina
kamupani
aitalafu ona
fa'amele ia
te oe**

E tuai loa ona totogi au pili amata loa ona vala'au mai tagata ao tupe. O kamupani e fa'alavelave tele, o kamupani ao tupe ua ave i ai le āiā e ao ai aitalafu mo kamupani aitalafu. Fa'amata o lo'o iai au pili falema'i, credit card po'o nisi lava pili. E iai tulafono a le setete ma le mālō tele ua pasia e puipuia ai oe mai uiga fa'amele ma auala pepelo e fa'aaōgaina e nei kamupani auā le aoina o pili. E lē fa'apea e lē mafai ai ona molia oe e le kamupani i le tulafono mo lau aitalafu, ae iai lau āiā e puipuia ai oe mai le fa'alavelave atu o tagata ao pili.

O ā ituaiga auala e fa'aaōgaina e ao ai pili e sa i le tulafono?

Afai o lo'o taumafai se kamupani e ao lau aitalafu pe tu'uina

fo'i lau aitalafu i se kamupanī e agava'a i lea matāfaioi, o lo'o iai tulafono e puipuia ai ou āiā ma fa'asāina ai auala e latou fa'aaōgaina e ao ai aitalafu.

- *E sā ona vala'au atu se kamupanī aitalafu i se taimi po'o se mea e lē talafeagai pe lē avanoa. Fa'ata'ita'iga, e lē tatau ona vala'au atu i lau galuega pe a 'e fai iai e lē malie ai le kamupanī faigaluega.*
- *Afai ua e totogiina se loa e fai ma ou sui. E feso'ota'i le āo tupe ma lau loa.*
- *E lē mafai e se āo aitalafu ona fa'afeaina oe i le fasi pe fa'afeaina e ave oe i le falepuipui pe a lē totogiina lau pili.*
- *E sa ona lauvavale le āo aitalafu.*
- *E lē tatau ona vala'au fa'asoso'o atu se āo aitalafu ia te oe.*

E fa'aapefa ona taofia uiga fa'amele?

Afai ua lē mafai ona totogiina lau aitalafu, tusi i āo aitalafu e lē mafai ona totogiina lau pili ma fesili i ai e 'aia le toe vala'au mai ia te oe. A ma'ea le tusi lea, e pau le taimi e mafai ai ona toe vala'au mai ai o le fa'a'iloina mai ia te oe ua fa'amutaina taumafaiga e āo le pili, pe vala'au mai fo'i o le a faia le isi la'asaga fa'aletulafono fa'asaga ia te oe. Afai na vala'auina mai se ofisa o le loa ia te oe i lau pili ae te mana'o e tete'e, e tatau ona e tusi i le ofisa i totonu o le 30 aso mai le aso na maua ai le pili. A 'e faia mea nei e tatau ona fa'agataina uma ni gaioiga e āo le pili se'i uma ona fa'amāonia le aitalafu.

A fa'apea e toe amataina ona fa'alavelave mai le āo aitalafu ia te oe ma solia nei āiā e mafai ona e moliaina loa i le tula-

fono. E toe maua mai tupe lusi, totogi o loaia, ma sala i le \$1000 tāla.

Afai e iai la'u aitalafu tupe ma ua lē mafai ona totogi, o ā ni mea e mafai ona ou faia.

E fa'atatau i lou tulaga tau tupe, o mea e ono fai o le faia lea o se tu'utu'uga ma le kamupanī o e aitalafu ai, puipui au meatotino, pe faila le bankruptcy.

E tāua tele lou fa'ailoa i le kamupanī aitalafu le fa'afitauli o lou soifua malōlōina ma togafitiga ua āfaina ai lau tupe maua ma ua lē mafai ai ona totogi au pili. Taumafai e fai se tu'utu'uga mo au peimeni.

E fa'apefea ona faia a'u tu'utu'uga mo aitalafu?

Afai e iai sau tupe toto'a e maua (steady income), e mafai ona faia ni peimeni mo au aitalafu. E mafai fo'i ona fai au tu'utu'uga ma le kamupanī aitalafu mo peimeni pe taofi au peimeni se ia uma au togafitiga. O le tele o kamupanī aitalafu, pei o kamupanī credit cards ma foma'i e sili atu ona maua sina peimeni i le masina nai lo'o le alu o le taimi e momoli ai oe i le tulafono (sue). O isi taimi o le a malilie mai ai e taofi le tupe fa'asili (interest) po'o le sala (penalty) a'o tau totogi le aitalafu. E o'o fo'i i pili lafoga i le Internal Revenue Service (IRS) ma le Franchise Tax Board, fai fo'i peimeni. Fa'ama'oti lau tu'utu'uga ma kamupani aitalafu fai iai e aumai se tusi e fa'amaonia ai lua tu'utu'uga. A lē tali mai ona e tusi lea i ai

ma lafo i le meli puipua, (tu'u sau kopi) ma aofia uma tu'u-tu'uga ia aua ne'i toe iai se fa'afitauli i se taimi i luma.

E iai fa'alapotopotoga e mafai ona fesoasoani e faia tu'utu'uga o au peimeni. Pei o le Springboard Nonprofit Consumer Credit Management telefoni i le (800) 388-2227 mo ni fa'amatalaga ma ni fautuaga.

Afai e aōga tu'utu'uga mo peimeni, e tataua loa ona fai sau budget, tu'u'ese se tupe i masina uma ma fa'amaui lau feagaiga ma kamupani aitalafu i se tusi. O le a mafai ai fo'i ona totogiina au aitalafu ae lēai ai se fa'afitauli tautupe e puipua ai fo'i au credit.

**Tu'utu'uga
mo auala e
totogi ai
aitalafu**

Ia fa'amaui tusiina uma ni suiga o lau tu'u-tu'uga ma le kamupani aitalafu. A lē tusi mai le kamupani toe lafo iai sau tusi i le meli puipua ma aofia ai uma suiga fou. Ia tu'uina se kopi mo au faila.

Fa'aapefea pe a fai o le totogiina o a'u aitalafu o le 'a fai ai a'u ma se tagata e lēai se mea e nofo ai (homeless).

O tulafono a Kalefonia e lē mafai e kamupani aitalafu ona tagofia tupe ma meatotino laiti. E puipua au meatotino pe afai e lē lava lau tupe maua, pe na'o tupe maua mai polokalama a le mālō. O le mea lea e ta'ua, o le "judgement proof",

ona e lē mafai ona mauaina e se kamupanī aitalafu ni tupe mai mea masani e fa'aaōga mo le ola (basic living expenses)

E tatau ona ou failaina le bankruptcy?

O se filifiliga faigata tele lea, e tatau ona e talanoa i se loia ae le'i faia lea tulaga. E tele aitalafu e mafai ona soloia i le bankruptcy ae iai fo'i aitalafu e lē mafai ona a'afia. E pei oni pili fou i le credit card, ae maise ni pili na faia i le 60 aso ae le'i failaina lau bankruptcy. E iai nai tulaga fa'apitoa e mafai ai ona soloia aitalafu mo lafoga (tax). E le mafai ona soloia student loans, child support ma isi ituaiga aitalafu.

E tatau ona e manatua e mafai ona fai ni tu'utu'uga ma kamupanī aitalafu ae maise lava ae le'i faia le bankruptcy. E iai le tele o mea e mafai ona fa'atauina pe tufatufaina i kamupanī aitalafu i le taimi o lau bankruptcy. Fa'ata'ita'iga, o le tele o meāfale e lē faitauina ma e mafai ona e mauaina se fasitupe mai le tupe mamā o le ta'avale.

O le ā le mea e tupu ia te a'u pe a lē mafai ona totogiina a'u pili?

E lē mafai ona falepuipui oe pe 'a le totogiia au pili foma'i po'o au credit cards. E lēai se fa'asalaga mo oe pe a lē totogiina au pili. Ae peita'i, a fa'apea e tuai le totogiina o au pili, lē faia au peimeni ma lē mafai ona faia se lua fetu'unaiga ma le kamupani aitalafu, e fa'amata e o'o mea nei ia te oe:

Ave fa'amalosi o meatotino (Repossession)

Afai na e fa'atauina ni mea i se loan fa'amau (secured loan) pei o se ta'avale, e mafai ona toe aveina fa'amalosi e le kamupanī pe a le mafai ona e totogiina. Ae tatau ona avatuina e le kamupanī ia te oe se tusi e ta'u atu ai le tulaga lea ina ia mafai ai ona e faia se auala e fo'ia ai.

Ave fa'amalosi lou fale nofo (Foreclosure)

Afai e lē totogiina lau mokesi, e mafai ona toso e le kamupanī o lo'o fa'atupeina lou fale. Afai e te lē mana'o e lusi lou fale, e mafai ona e vala'au i le faletupe po'o le kamupanī o lo'o fa'atupeina lou fale pe iai se polokalama e mafai ai ona tu'u peimeni ua misi i le fa'a'iuga o le aitalafu (deferred). A lēai, ona toe fa'atupeina lea (refinance) mo se peimeni mauualalo. O le tele o kamupanī e galulue ma oe e fofō le fa'afitauli a 'o faia au togafitiga pe ua lusi fo'i lau gāluega.

O le tele o tu'utu'uga o mokesi o lo'o fa'atagaina ai le kamupanī o lo'o fa'atupeina lou fale e toso lou fale e aunoa ma le aveina o le mataupu i le falefa'amasino. E tatau i le kamupanī o lo'o fa'atupeina le fale ona savali i le tulafono, e ia le pepa lapata'i mo peimeni e le'i totogiina, ma e tatau ona avatu ia te oe le āiā e totogi ai peimeni misi ina ia taofia ai le tosoina o lou fale. O le tele lava o kamupani e taumafai e faia ni tu'utu'uga ma oe. Va'ai se isi e fesoasoani e fetu'una'i ma le kamupanī, ma ia tusia uma i lalo nei tu'utu'uga.

Tagi (Lawsuits)

A lē mafai ona fa'amāutu se ala e toe totogi ai se aitalfu e

mafai ona molia oe i le tulafono. E taua tele lou fa'afeso'o-ta'iina o se loia ina ia puipuia ai au meatotino.

To'ese fa'amalosi se tupe mai lou totogi (Garnishment)

E mafai e le kamupani o e aitalafu ai ona aumaia se fa'atonuga mai le falefa'amasino e fa'amalosia ai lau kamupani e taofia se vaega o lau siaki e totogi ai au aitalafu. E na'o kamupani aitalfu e tatau le latou tagi fa'asaga ia te oe po'o lou to'alua e mafai ona faia tulaga nei, ae limiti i le 25% o lou totogi e mafai ona ave'ese pe a fa'apea e \$15,960 lou totogi i le tausaga. E mafai e le fa'amasino ona ave'esea le garnishment pe 'a e fa'alia i le fa'amasino e mana'omia lou totogi atoa e tausi ai lou aiga i mea tau mea'ai, mea e nofo ai, ma le totogi o le inisiua falema'i. O totogi mo ni fa'afitauli o le tino po'o le mafaufau e le faitauina o se totogi ma e le mafai ona ave'ese fa'amalosi (garnish).

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

V. LISI O ĀLAGĀ FESOASOANI

O le lisi lenei o fa'alapotopotoga ma ofisa 'ese'ese o le mālo e mafai ona fesoasoani i fafine ua maua pe sã maua i le kanesa o le susu. O fesoasoani e aofia ai le tu'ufa'atasia o mataupu tau i le tulafono, mataupu tau tupe ma isi lava tautua 'ese'ese o le a 'e mana'omia i le taimi a'o 'e ma'i po'o le taimi a'o fa'asolosolo mālosi lou ma'i. E lēai se manatu e fa'afaigata lenei lisi. Ae fa'amolemole e siaki numera lautele o lo'o aofia i lenei lisi mo ni fa'amatalaga atili mo nisi fesoasoani.

FESOASOANI FA'ALETULAFONO

Mo le fa'afeso'otaia o loia tua (private attorney), fa'amolemole e vala'au i le sosaiete loia a lou itumalo (county):

Itumalo O Alameda: (510) 893-7160

Itumalo O Kern : (661) 334-4700

Itumalo O Los Angeles: (213) 243-1525

Itumalo O Orange: (949) 440-6700

Itumalo O Sacramento: (916) 448-1087

Itumalo O San Benadino: (909) 885-1986

Itumalo O San Diego: (619) 231-0781

Itumalo O San Francisco: (415) 982-1600

Itumalo O Ventura: (805) 650-7599

Setete Lautele

California Women's Law Center, Breast Cancer Project Ofisa Mo Tulafono Mo Fafine Kalefonia, Fuafuaga Fa'aletulafono mo le Kanesa o le Susu

3460 Wilshire Blvd., Suite 1102, Los Angeles, CA 90010

telefoni: (213) 637-9900

- **Agava'a Māsani:** fesoasoani i tagata ua maua pe sa maua i le kanesa o le susu i le itū tau i le fa'aailogaloga tagata i totonu o galuega, inisiua, auala o fesoasoani i tausiga o le soifua maloloina, āoga o aitalafu, fa'aailogaloga tagata i fale nofo (housing), mea aōgā mo le lautele fa'apea ma matāupu tau i le tulafono.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Setete o Kalefonia
- **Gagana:** Peretania/Sipaniolo/ma isi fo'i gagana pe 'a e fa'atalosagaina

Los Angeles

Bet Tzedek Legal Services

Main Office: 145 S. Fairfax Avenue, Suite. 200, Los Angeles, CA 90036

telefoni: (213) 939-0506

- **Agava'a Māsani:** Bankruptcy, conservatorships, puipuiga o le tagata e fa'aaōgaina le tautua (consumer protection), mataupu tau i fale nofo, āiā tau i le Medi-Cal, ma mataupu o le Saogalemū (Social Security), toe āfua fa'ai'uga a le kamupani mo le tagata ua le toe faigaluega (unemployment insurance appeals) ma uili (will).
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o L.A.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Falani, Siāmani, Lusia, Filipino, Yiddish, lutaia

Legal Aid Foundation of Los Angeles

telefoni: (800) 399-4LAW for Client Appointments

- **Agava'a Māsani:** Tulafono mo le tagata e fa'aaōgaina le tautua, tulafono tau i le galuega, mataupu tau nofo mau, tulafono tau i le aiga, tautuaga mo le lautele (public benefits), ma tulafono tau i fale nofo(housing).
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o L.A.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Kolea

Health Consumer Center of Los Angeles

13327 Van Nuys Blvd., Pacoima, CA 91331-3099

telefoni: (800) 896-3203

- **Agava'a Māsani:** Tausiga o le Soifua Maloloina
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o L.A.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Armenian, Cambodian, Mandarin, Falani, Alapi, Turkish

Protection & Advocacy, Inc.

3580 Wilshire Blvd., Ste. 902, Los Angeles, CA 90010

telefoni: (213) 427-8747

- **Agava'a Māsani:** Āiā tatau o tagata uma, fa'afitauli o le tino, mataupu tau 'a'oa'oga, mataupu tau i galuega, mataupu tau i le soifuamalōlōina, mataupu tau i fale nofo ma mataupu i le tautuaina o le lautele.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o L.A., San Bernardino, Santa Barbara, Ventura
- **Gagana:** Peretania/Sipaniolo/Kolea/ ma isi gagana 'ese'ese pe 'a avanoa.

Faufautuaga mo le Lautele (Public Counsel)

601 S. Ardmore St., Los Angeles, CA 90005

telefoni: (213) 385-2977

- **Agava'a Māsani:** Tausi tama, conservatorships, tulafono tau i fale nofo, fa'amāoniga o le uili a le tagata ua maliu (probate), mataupu tau nofo mau (immigration).
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o L.A.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Kolea

San Fernando Valley Neighborhood Legal Services Health Consumer Center

13327 Van Nuys Blvd., Pacoima, CA 91331

telefoni: (800) 896-3203

- **Āgava'a Māsani:** Tulafono mo le tagata e fa'aaōgaina le tautua, mataupu tau i fale nofo, tulafono tau i aiga, mataupu tau nofomau, mea aōgā mai le mālo (government benefits), tulafono tau le galuega, ma auala e maua ai fesoasoani mo le soifua malōōina.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o San Fernando Valley, Antelope Valley, Santa Clarita Valley, ma isi vaega o le itū i matū o Los Angeles
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, ma isi pe 'a fa'atalosagaina

Western Law Center for Disability Rights, Cancer Legal Resource Center

Loyola Law School, 919 S. Albany St., Los Angeles, CA 90015

telefoni: (213) 736-1455

- **Āgava'a Māsani:** Mataupu tau i le fa'ailogaloga tagata e ia fa'afitauli, mataupu tau i le tausiga o le soifua malōōina, mataupu i auala e fa'afaigofie ai ona maua tautua 'ese'ese, tulafono tau i fale nofo, tulafono tau i galuega.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o

Los Angeles, San Diego, ma Orange

- [Gagana](#): Peretania, Sipaniolo, ma isi gagana pe 'a avanoa

San Diego

Legal Aid Society of San Diego

110 S. Euclid Avenue, San Diego, CA 92114

telefoni: (619) 262-5557

- [Āgava'a Māsani](#): Tulafono mo le tagata e fa'aaōgaina le tautua, tulafono tau i le aiga, āiā e maua e le lautele (public benefits), tulafono tau i fale nofo (housing) ma mataupu tau nofomau.
- [Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai](#): San Diego ma ona Itumalo uma.
- [Gagana](#): Peretania, Sipaniolo

University of San Diego Law School Legal Clinics

5998 Alcala Park, San Diego, CA 92110

telefoni: (619) 574-7621

- [Āgava'a Māsani](#): Āiā o le tagata o fa'aaōgaina le tautua, mataupu i fe'ese'eseaiga i va o feagaiga (contract disputes), mataupu tau i le fa'aailoga tagata i totonu o galuega, āiā o le lautele, fa'afitauli i le va o le tagata mautotogi ma le tagata pule i le fale, tulafono mo mataupu tau nofomau.
- [Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai](#): Itumalo O San Diego
- [Gagana](#): Peretania, Sipaniolo

San Diego Volunteer Lawyer Program

625 Broadway, Suite 925, San Diego, CA 92101

telefoni: (619) 235-5656

- [Āgava'a Māsani](#): Āiā tataua o tagata uma, tulafono tau

i le aiga, tulafono mo AIDS, mataupu tau i mātua fai, 'a'o'a'oga fa'apitoa, puipuia mai fa'afitauli mata'utia i le va o ulugali'i (domestic violence), tulafono i mataupu tau nofomau. o

- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo O San Diego
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo

San Francisco

Bar Association of San Francisco Volunteer Legal Services Program

465 California St., Suite. 1100, San Francisco, CA 94104;
telefoni: (415) 989-1616

- **Āgava'a Māsani:** Āiā o le tagata o fa'aaōgaina le tautua, mataupu tau i le fa'aailoga tagata i totonu o galuega, tulafono tau i mataupu o aiga, mataupu tau i fale nofo, ma isi lava vaega o le tulafono tau i āiā o tagata lautele.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumalo o San Francisco
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Saina, Gagana mo le tetefu, ma isi gagana pe 'a avanoa.

Employment Law Center,

Legal Aid Society of San Francisco

1663 Mission Street, Suite. 400, San Francisco, CA 94103
telefoni: (415) 864-8848

- **Āgava'a Māsani:** Tausiga o Tulafono tau galuega, e iai le fa'aailogaloga tagata, mataupu pe 'a tapunia i lalo se kamupani, mataupu pe 'a fa'ate'a e āunoa ma se mafua'aga tataui, saogalemū ma le soifua lelei i luga o galuega, mataupu tau i totogi ma itulā,

fa'apea ma isi mataupu tutusa.

- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itū i le sami o San Francisco.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo

San Francisco Neighborhood Legal Assistance

225 Bush St., San Francisco, CA 94104

Phone (415) 982-1300

- **Āgava'a Māsani:** Āiā e maua e le lautele, mataupu o le Saogalēmū (social security), mataupu i fale nofo, fa'afitauli mata'utia i le va o ulugali'i, mataupu tau i le tagata e fa'aaogaina le tautua.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itumālo o San Francisco
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Vietnamese, Cantonese, Mandarin, Filipino

Women's Cancer Resource Center

5741 Telegraph Avenue, Oakland, CA 94609

telefoni: (510) 420-7900, (888) 421-7900

- **Āgava'a Māsani:** E ōfoina atu lisi o auala e maua ai fa'amatalaga e fesoasoani i mataupu tau i togafitiga o le kanesa fa'aneionapo ma isi fa'amatalaga tau i le soifua malōōina o fafine. E ōfoina atu fo'i ni vasega lagolago mo fafine ua maua i le kanesa, e āofia ai ma fafine lanu ma fāfātama fa'apea fo'i ma vasega mo aiga ma uō o 'i latou ua maua i le kanesa.
- **Vaega o le Setete o lo'o Tautua ai:** Itu i le Sami o San Francisco.
- **Gagana:** Peretania, Sipaniolo, Vietnamese, Cantonese, Mandarin, Filipino

OFISA O PEPA NOFOMAU • IMMIGRATION

Fa'amolemole e taga'i i le lisi o **"Fesoasoani tau Tulafono"** i lalo o le vaega o **"Āgava'a Masani-Mataupu tau Nofomau"** mo se fesoasoani atili i lenei mataupu.

Asian Pacific American Legal Center

1145 Wilshire Blvd., Second Floor
Los Angeles, CA 90017
telefoni: (213) 977-7500

California Immigrant Welfare Collaborative

926 J Street, Suite 701
Sacramento, CA 95814
telefoni: (916) 448-6762

Center for Human Rights and Constitutional Law

256 South Occidental Blvd.
Los Angeles, CA 90057
telefoni: (213) 388-8693

National Immigration Law Center

3435 Wilshire Blvd.
Los Angeles, CA 90010
telefoni: (213) 639-3900

FA'AILOGALOGA TAGATA I TOTONU O GALUEGA (EMPLOYMENT DISCRIMINATION)

O fa'afitauli i matupu tau i le fa'aialogaloga tagata i totonu o galuega e tatau ona faila i le ofisa o le malo tele o le

Komisi o Āiā Tatau i Galuega (EEOC), po’o le ofisa o le Setete o le Ofisa o Āiā Tutusa i Galuega ma Fale Nofo (DFEH). Fa’amolemole e taga’i i le lisi o **“Fesoasoani tau Tulafono”** i lalo o **“Āgava’a Masani-Mataupu tau i Galuega”** pe vala’au le ofisa o sosaiete a loia i le nu’u o e ālala ai mo se lisi o loia e fesoasoani ia te oe i mea tau i le tulafono pe ’a mana’omia.

Ofisa o Āiā Tutusa i Galuega ma Fale Nofo
Department of Fair Employment and Housing
telefoni: (800) 884-1684

Komisi o Āiā Tutusa i Galuega
Equal Employment Opportunity Commission
Los Angeles area (213) 894-1000
San Francisco area (415) 356-5100
San Diego area (619) 557-7235

Fa’amolemole e va’ai i totonu o lau tusi telefoni mo nisi numera o ofisa o le mālō.

U.S. Department of Labor/ Office of Federal Contract Compliance Programs (OFCCP)
telefoni: (888) 376-3227

INISIUUA • INSURANCE

California Department of Insurance Consumer Services
telefoni: (800) 927-4357

O le ofisa lea e maua ai fa’amatalaga tau i kamupanī inisiua falema’i, latou te su’esu’eina le ’autu o faitioga a tagata.

Department of Managed Health Care

telefoni: (888) 460-2219

O le ofisa lea e su'esu'eina 'autu o faitioga a tagata fa'asaga i le HMO.

Patient Advocate Foundation

telefoni: (800) 532-5274

Ofisa o lo'o tu malosi e fautua i mataupu i le va o tagata ma'i ma kamupani inisiua, va o le galuega ma kamupani aitalafu, ina ia fo'ia mataupu tau inisiua, mataupu tau i le fa'allogaloga tagata i totonu o galuega, ma isi mataupu 'ese'ese tau i aitalafu.

POLOKALAMA A LE MĀLŌ GOVERNMENT PROGRAMS

E iai iai polokalama a le mālō e mafai ona fesoasoani ia te oe mo auala e mafai ai ona maua mea'ai ma fesoasoani mo le soifua malōōina e lēai pe la'ititi fo'i le totogi. E mafai ona fa'atumu sau pepa mo nei polokalama i le ofisa welfare i le nu'u o 'e ālala ai.

Fa'amolemole e taga'i i le lisi o **“Fesoasoani tau Tulafono”** i lalo o lisi o **“Āgava'a Masani-Āiā Tatau mo le Lautele”** mo nisi fesoasoani atili mo nei mataupu.

Polokalama ua Fa'atupeina E Kalefonia mo Togafitiga o le Kanesa o le Susu

California Breast Cancer Treatment Fund Program

(213) 549-0800

O le polokalama lena e maua ai togafitiga mo le kanesa o le

susu e lēai se totogi mo fafine ua fa'amāonia le maua i le kanesa o le susu. O pepa fa'atumu o lo'o fa'agaioia lea i le polokalama a le BCEDP.

**California Major Risk Medical Insurance Program
("Mr. MIP")**

(800) 289-6574

**Ofisa o le Soifua Malōlōina a le Itumalo
County Health Departments**

E tatau i itumalo 'ese'ese i Kalefonia ona avatuina ni fesoasoani tau falema'i e lēai pe la'ititi le totogi mo 'i latou e lē lava le tāmāoaiga ma lēai ni inisiua. Va'ai i lau tusi telefoni mo ni tautua mo le soifua maloloina mai le itumalo.

Employment Development Department, State of California

(800) 480-6574

Ofisa o le Saogalēmū • Social Security Administration

(800) 772-1213

ĀOINA O 'AITALAFU • DEBT COLLECTION

Fa'amolemole e taga'i i lisi o "Fesoasoani tau Tulafono" i lalo o le lisi o "Āgava'a Masani-Tagata e Fa'aaōgaina le Tautua" mo ni fesoasoani i mataupu o le āoina o 'aitalafu.

Springboard Nonprofit Consumer Credit Managment

(800) 947-3752

L.A. Free Clinic

8405 Beverly Blvd., Los Angeles, CA 90048
(323) 655-2697

FA'ALAPOTOPOTOGA MO LE KANESA O LE SUSU BREAST CANCER ORGANIZATIONS

E tele vasega lagolago ma fa'alapotopotoga mo le kanesa o le susu o lo'o i totonu o Kalefonia. Mo nisi fa'amatalaga atili i le mea o iai nei vasega po'o isi fo'i fesoasoani, fa'amole-mole e vala'au ni fa'alapotopotoga, ekalesia po'o se falema'i i totonu o le nu'u o 'e ālala ai. Pe vala'au fo'i i ofisa nei:

American Cancer Society

(800) 227-2345

Mo ni fa'amatalaga i togafitiga, fa'ata o le susu, vasega lagolago ma nisi lava mataupu tau le kanesa.

California Breast Cancer Organizations (CABCO)

254 East Grand Avenue, Suite 205, Escondido, CA 92025
(760) 839-1491
Website: www.cabco.org

Polokalama mo le Su'esu'eina o le Kanesa: E Tāua Fafine Uma Cancer Detection Programs: Every Woman Counts

O le polokalama lea e faia su'ega puipuia mo le susu ma le 'auga o le fa'a'autama ma isi su'esu'ega mo le kanesa mo fafine e tau lē maua ni tautua. O tu'utu'uga fapitoa nei i le va o fa'alapotopotoga lautele ma fa'alapotopotoga fa'alenu'u ina ia faia ni 'aoga ma vasega lagolago mo fafine, vasega lagolago mo i latou ua maua i le kanesa (pei o vasega faufautua, fesoasoani tau le gagana ma le fa'aliliuina, tausī tama ma le

fe'avea'iina mo talavai), sāvali e fa'alautele le mālamalama i le kanesa (social marketing campaigns) ma vasega lagolago mo ali'i foma'i ma le mamalu o tagata faigaluega. Mo nisi fa'apupulaga atili vala'au mai i le (800) 511-2300.

**National Alliance of Breast Cancer Organizations
(NABCO)**

9 E. 37th St., 10th Floor, New York, NY 10016

(888) 80-NABCO

Website: www.nabco.org

**National Asian Women's Health Organization
(NAWHO)**

250 Montgomery St., Suite 900, San Francisco, CA 94104

(415) 989-9747

Website: www.nawho.org

National Cancer Institute

Suite 3036A, 6116 Executive Blvd., MSC 8322

Bethesda, MD 20892-8322

(800) 4-CANCER

Website: www.nci.nih.gov

National Coalition for Cancer Survivorship

1010 Wayne Ave., Suite 770, Silver Spring, MD 20910

(301) 650-9127

Website: www.cansearch.org

National Health Information Center

Post Office Box 1133, Washington, DC 20013-1133

(800) 336-4797

Website: www.health.gov/nhic/

FA'AMATALAGA

FA'AMATALAGA

Design and layout by Haleila Nusinow

CALIFORNIA WOMEN'S LAW CENTER

CWLC

OFISA O TULAFONO MO
FAFINE KALEFONIA

3460 Wilshire Blvd.,
Suite 1102

Los Angeles, CA 90010

Tel: (213) 637.9900

Fax: (213) 637.9909

E-mail: cwlc@cwlc.org

Website: www.cwlc.org

